Самостійна Україна

ЛЮТИЙ 1963

INDEPENDENT UKRAINE

ВАСИЛЬ ДЯДИНЮК: КНЯЗЬ ІГОР (914 - 946)

ЧІКАГО — НЬЮ-ЙОРК

САМОСТІЙНА УКРАЇНА
INDEPENDENT UKRAINE

Ukrainian Monthly Magazine
Published monthly by the Organization for the
Rebirth of Ukraine
Cooper Station P. O. Box 4
New York 3, N. Y.
Edited by Editorial Staff
Yearly subscription $4.00, single copy 50 cents.
Mailed at Chicago, Illinois
Видає: Центральна Управа Організації Державного Відродження України
Редагує Колегія
Адреса Редакції і Адміністрації:
"INDEPENDENT UKRAINE"
2315 W. Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.
Phone: ARmitage 6-0066

Передплата «Самостійної України» виносить річно: в ЗДА і Канаді — 4 дол.; в Англії і Австралії — 24 шилінґи; в інших державах рівновартість 4 дол. в перечисленні на валюту даної держави.

ГОЛОВА УНР інж. ЙОСИФ БОЙДУНИК В ЧІКАҐО

о дорозі в Канаду завітав у м. Чікаґо Голова Української Національної Ради інж. Йосип Бойдуник. Він не матиме тут публічного виступу, а лише зустрінеться з представниками Товариства Сприяння Українській Національній Раді

За «Українським Життям» 2 березня, 1963.

ЩО ДІЄТЬСЯ В СВІТІ ЗА ОДНУ ГОДИНУ?

**За одну годину фільмова продукція цілого світу зуживає понад 50 кілометрів неґативної стрічки, фабрики продукують понад дві тисячі тонн паперу, а з ротаційних друкарських машин виходить 60 мільйонів примірників часописів та 13 мільйонів журналів і книжок. За годину курці пускають з димом біля двох мільйонів долярів, а 200.000 тонн сирого тютюну переробляється на тютюн до куріння.

**За одну годину на нашій плянеті вбивають до 40.000 різних звірів, а сама плянета за цей час переживає чотири великі бурі та один землетрус.

**За одну годину фабрики переробляють на тканини 15 000 центнерів бавовни та 5.000 центнерів вовни, цукроварні продукують понад 100.000 тонн цукру, який майже повністю консумується, гірники видобувають з нутра землі 150.000 тонн кам'яного вугілля та 200.000 бочок нафти, а заводи будують 7.000 автомашин.

**За одну годину людство випиває 50 мільйонів склянок кави та біля двох мільйонів літрів пива, з'їдає до 30 мільйонів клгр. картоплі, 35 мільйонів клгр. хліба, 40 мільйонів кілограмів м'яса та 40 мільйонів яєць. Впродовж однієї години пошта всього світу надає 150.000 телеграм та пересилає 15.000 мільйонів різних пакунків, листів і карток, на які виходить поштових марок вартости 30 мільйонів долярів.

САМОСТІЙНА УКРАЇНА

РІК XVI | ЛЮТИЙ 1963 | Ч. 2 (168)

Д-р Юліян Вассиян

ДУХОВЕ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ

Духове життя людини значно простіше в порівнянні з його біо-фізіологічним механізмом. Тут природа вложила надзвичайну помисловість і дуже складно сполучила різні засади будівництва. Який складний організм людини! Скільки досвіду, зусиль і розвиткових періодів треба було, щоб довести життя до форми: «людина» — homo sapiens. Щось містичне промовляє до нас з будови окремих людських органів — такі вони досконалі: такі доцільно збудовані й естетичні. Наше здивування і глибокий подив для мистецтва природи не має меж. Єдина відповідь, що «пояснює» його є хіба те, що еони часу, протягом яких працював геній природи, мусіли вкінці дати щось досконале. В кожному випадку, розум людини відчуває супроти творчої досконалости природи молитовну пошану і почуває себе в порівнянні з людським тілесним організмом чимсь дуже примітивним, варварським і нерозвиненим. Дійсно — духове життя людини до тої міри просте, що майже простацьке. Всі людські ідеї, як це не дивно, мають у дійсності упрощуючий характер, їх тенденція — нівелююча. Візьмім ідею раю з його ідеалом щасливости — щось вегетабільне розлито в цьому слові — безтурботности і задивлености в Божу досконалість. Яка монотонність цього «найвищого» стану існування! Що головне! Яка слаба людська уява: коли йдеться про змалювання потойбічного життя, яке не може бути в нічому подібне до земного, бо ж, як твердить догма, воно безконечно вище, воно взагалі — останній вислів усіх вартостей. А втім: ущасливлений християнин не в силі навіть змалювати своєї візії небесної досконалости, він змушений цей стан дефініювати per negationem, (безтурботність, безболісність, досягненість) Вправді підставою, стрижнем уяви є позитивний елемент **радости,** але це одинокий додатній означник взагалі. Радість — повсюду розлита, океанічно виповнюча все — що ж може бути більш упрощене? Ідеал християнства мусів бути оформлений з сантименту, з афекту: бо ціла наука християнства побудована на чутті — **любові.** Питання **загально-духової досконалости** християнству байдуже, в цьому напрямі воно не дало ніякого ідеалу, навпаки, його тенденція була, як показують численні історичні приклади, духове життя тримати в рамках християнського ідеалу й заперечувати кожну форму духової активности, якщо тільки вона безпосередньо чи посередньо ослаблювала вираз його ідеалу, розсівала увагу душі, створюючи для неї різні осередки зацікавлення й притягання. Тільки, коли розвиток духового життя проявився яскраво й матеріяльно, так що не можна вже було відділити від нього щоденного життя, християнство пішло на компроміс з життям і дало в імпозантних системах схолястичної філософії монументальну синтезу земного світу й неба. Однак не можна не завважити, що кожна невдача в тому прямуванні духа до досконалости наповнює ортодокса-християнина тихою радістю, що зломана гордість людського духа наверне його до християнської скромности, до простоти евангелійного ідеалу, до покірного вижидання ласки Божої. Це аксіома: щоб осягнути небесне царство, не ставить наука Церкви домагання загально-духового досконалого розвитку, вистане культура почуття любови, а подекуди тільки

виконування приписаних практик. Властиво беручи, культура духа для християнства — байдужа. [1])

Та сама спрощена до одного аспекту ідея лежить в основі соціялізму, що намагається осягнути «земний рай», малюючи його барвами масових уподобань. Соціялізм промовляє до нас мовою їх потреб, бажань, утіх, подібно як це робить християнство з тими самими масами, яким воно намагається зробити приступною ідею Христового царства. Подібність між обома науками просто застрашливо велика якраз у спільності афекту й однакового настрою душі, наставленої на осягнення **щастя.** Різниця в змісті теоретичних догм, хоч би як велика — несуттєва. Боротьба між обома **за душу мас** незвичайно гостра і брутальна, як це видно в царстві Совєтів. Можливо, що неменш темпераментну відповідь побачили б ми з рядів модерного католицизму, якщо б він мав змогу екзеквувати практично свої афекти. Ідеал соціялізму, це **буття мас,** заспокоєних вітально в уяві сучасної пересічної людини, битої голодом і нуждою життя. Та уява дає соціялістичному ідеалові його рушійну силу і суґестивний вплив на мільйонові маси. Такий пластичний вигляд соціялістичного ідеалу стрічає в тих масах ожидаюче душевне наставлення і без опору запліднює ці маси **етосом пролетарських візій міщанської щасливости,** мінімум праці, ситість, безжурний утилітаризм. І тут ще більше упрощений тип життя, стилізований образом стадности й веґетативности. Цілий світ духової різноманітности й різноступневости якостей для соціялізму байдужий сам по собі Він — а головно наука — є досконалої високої якости інструментом, уживаним у чорних руках соціялістичних мас до примітивних послуг життя. Науку соціялізм приймає, бо не має що з нею робити. Однак його первісна ненависть до духової вищости залишиться на все силою поготів'я, що кожної хвилі може вчинити небувалий погром єрархічної степениці духових вартостей.

В образі двох найбільш універсальних світоглядових наук, християнства й соціялізму, домінує **психічний етос мас** і ця преміса невідхильно рішила про зниження ідеалу до примітивного **«порога масової уяви щасливости».** Універсальність ідеалу позискують обидві доктрини за ціну **диференціяльного багатства духового життя людини.** Подібно як обсяг поняття росте з поменшенням його змісту, так суспільні ідеали поширюються паралельно з рівнянням на спільний «соціяльний інтерес найбільшого числа». Може ним бути елементарна потреба органічного заспокоєння і психічний спокій ситої людини. Ідеали того ряду є висловом факту «найменшого зусилля». Людина поминає тут **постулят особистої якости,** в кожному разі не робить його умовою тривалого щастя. Христос—щоправда—висловив свої вимоги в дуже вибагливій і суворій формі, але це не рішило про масовий характер християнства.

Теж усі інші форми духової діяльности людини, хочби й найскладніші, є все ще дуже прості й примітивні супроти вистилізуваних синтетичних органічних творів природи. Людський організм є такою досконалою синтезою найрізнородніших органів і форм їхніх функцій, що розум не в силі **нараз обняти свідомо в аналітичному ладі** (т. зн. в уяві) тієї дійсности. Дитяча безрадність змушує його покоритися перед тим містичним твором, в якому він є «паном.» Найдивачніше: розум не має свідомости життя організму, він не посідає синтетично того, чим той організм у цілості є. Одним словом, розум не є прямим висловом, осередком, скрутом людини, але чимсь іншим. Прикмети того організму цей розум відкриває вже впродовж довгих століть і сьогодні ще не може дійти до ладу з тим усім та висловити цілість у якійсь тривалій поважній формі Як сказано, життя цілого організму не спливає в один виразовий струм, яким власне був би розум. Воно навпаки, розбите на цілий ряд процесів, що відбуваються поруч себе немов самостійно й самоцільно. Мимовільність великого числа органічних процесів вказувала б на те, що вони байдужі для духа, але також і на те, що його праця, наскільки їм безпосередньо не служить, також для них байдужа. Ні розум конечно не передумовляє в характері достатньої рації великого числа органічних процесів і функцій, що пояснювали б і узасаднювали б його діяльність, ні навпаки, ті ж самі функції не вимагають для себе необхідно, як надбудови, духової діяльности розуму. Шлунок людини не травить у засаді краще, ніж шлунок якогось пережувача, хоч людина з уваги на питому вагу розуму в ній стоїть у зоологічній скалі на нескінчено вищому ступні. У взаєминах цих двох полярних сфер, ми не бачимо строгої співмірности і прямої залежности. В випадку такої ціла людина, фізично й духово, повинна б бути вирівняна й суцільна. Тимчасом тілом він немов інтеґральним членом ви-

щих ссавців, а духом випереджує їх так далеко, що взагалі не має з ними нічого спільного і творить для себе цілком окрему породу "homo sapiens". З другого боку, простота й примітивність духового життя не є паралельною до високої складности і—так сказати б—дозрілої фізіологічної культури людського організму. Розум відкриває поступнево досягнення тієї культури і не знаходить їх чимсь самозрозумілим і ясним; навпаки: він не розуміє тієї складности, вважає її надзвичайним явищем і не думає про себе, щоб був він здібний своєю інтелігенцією до подібної творчої досконалости. Є в тому "tavmazein" людського розуму над структурою власного організму невисказана прямо, але глибоко захована правда про чужість тіла і природи, почуття, що ця дійсність походить з якогось іншого світу, якого буттєвих преміс людський дух у собі не посідає і тому не є здібний до певного й достовірного висновку, але навпаки, мусить постійно хитатися в суперечних собі здогадах. Не відчувати в своїй діяльності пульсуючого життя організму, не мати певности, в якому відношенні цей організм входить у царину духової творчости, не розуміти себе як **синтези цілого життя,** прямої і підметової, — таким здебільшого є стан людського духа супроти того, що йому являється в формі «людського організму». Отже: назверхне, т. є. **предметове** відношення, замість прямої безпосередньої підметної всутности (das In-sein), членороздільне думання «про-», повне здогадности й недокладно посередности, замість непомильної, нерозкладної інтуїції, наглядна гетерогенність змістовости обох процесів, при чому простота духового життя відсуває здогад, немов би вона була наслідком і ціллю містерної складности органічних процесів, як теж згадана складність не оправдує думки, що дух і його життя є засобом, одним великим зовнішним оком, що пильнує потреб і здоров'я організму. Бо якщо дух був би наслідком організму, будова й життя цього останнього **відкривалося б прямо** й остаточно та самозрозуміло на ленті внутрішнього життя; якщо він був би тільки органом оборони організму, тоді неезрозуміла була б ціла т. зв. духова надбудова, що її самоцільність аж надто яскрава і до життя організму не має ніякого відношення, а розум і взагалі людська духовість уживають організму як свойого засобу та-з другого боку-нерідко служать його потребам або в час небезпеки кермують цілим життям — цього не можна заперечити так само, як очевидним є, що духова актуальність можлива до подумання виключно в зв'язку з фізично-органічним субстратом, яким є наше тіло, як і те, що органічне життя, подібне до людського, не потребує доконче для себе паралельности психічних явищ того роду, що духові твори абстрактного розуму. Психофізичний паралелізм не розв'язує проблеми, але її своєрідно оформлює.

Хвилини, коли дух подивляє божественну будову живого тіла, або коли усвідомляє собі, наскільки йому невідома містерія органічного діяння — належать до тих небезпечних ситуацій, насичених зрадливим повітрям зневіри, які нашіптують духові, що він тільки епіфеноменальний відзвук, послаблений відгомін властивого сильного життя людського тіла, збудованого мільйонами літ натуральної ерудиції і найдобірнішого космічного добору. Багато познак промовляє в користь тих нашептів. Якесь розходження, топографія органів змисловости своєю назверхністю каже здогадуватися, що їх призначенням є зв'язок з зовнішнім світом, чи пак охорона перед його агресивністю. Чисто дефенсивний, механічний службовий параграф. І сутнота нашого духового життя якраз побудована на елементах з життя периферії нашого тіла, тимчасом, коли високоякісна праця будови органічної матерії та взагалі цілий таємничий процес життєвого горіння відбувається **внутрі,** замкнений перед **усіма** органами спостереження і безпосередньо недоступний ніякому наглядові, а тим самим і центральному органові розуміння. Дух виключений від участи в цій хемічній лябораторії. Коли ж цей внутрішній світ хоче видати з себе законодатні засади для управильнення загального життя, він з першого кроку зраджує своє безсилля і творчу яловість: він або тільки потверджує вегетативний тип життя, уніформуючи і сплощуючи його процес, як це видно в соціялізмі, або проголошує «вищий» тип небесного існування, неокресленого, чи пак окресленого одною рисою внутрішнього людського життя на землі, як це робить християнство. На тих двох прикладах практика життя розбиває міт творчої оригінальности духа, виказуючи, що йому бракує почину власне в хвилі, коли він залишений сам собі поза життєвою стихією тіла. Таке ж безсилля і брак спасенної зарадности духа наступає, коли **організм голосить розумові в формі болю** (це діється завжди, коли захитана рівновага і правильність функціонування) про свій хворобний стан. Здебільшого дух не вміє дати істотної помочі, його мистецтво редукується тут до механі-

чних змін. І така тільки поміч — механічна — розуму доказує, що в суттєвих справах організм зараджує собі сам. [2]) Захитаного життя розум не може ніяк урятувати, бо **дух людський не є оригінально життєтворчий** Хворий організм **він залишає природі** і вірить, що вона єдина може помогти, якщо в даному стані поміч можлива. Віруюча людина вижидає помочі, виєднуваної молитвами, від божества. Оба роди віри є в дійсності **актом резиґнації духа** у власні сили і це багатомовний доказ, як мало дух є сувереном тіла, як неінтеґрально живе організм у царині духа і наскільки невідмінна залежність людини від природи Об'єктивність космічного діяння, що пробігає в людському тілі, власне стверджує найвимовніше те, що воно не зраджується духові, але відбувається мимо нього. Якби органічні процеси в тілі були актами свідомости, тоді дух був би верховною дійсністю і ми не знали б ніякої теорії дуалізму та цього прикрого розриву, що його відчуваємо майже постійно.

Супроти небезпеки натуралізму слід ще раз провірити, наскільки кволість духа є фактом досвіду. Чи направду простота духового життя є однозначна з примітивністю і чи силою, що оживляє наш організм, не є власне дух, так, що описувана складність будови різних органів є тільки зовнішнім, видним знаком духової дійсности. Нема способу оборонитися перед враженням власного обмеження й безсилля на вид уміраючої дорогої особи, нема доказу, що хвиля ентузіязму духа для високої техніки природи є подивом самого себе через посередництво природи, не є оманою. що маємо ясне почуття, як обрій нашого внутрішнього досвіду поволі розтискає рамки чужородної дійсности, що її відчуває довкола себе як дотик холодної таємниці, яку намагається роз'яснити слабим огником своєї свідомости. Хто схотів би супроти такої вимовности самопочуття насилувати власний розум до віри в його досконалість? Розум має тільки єдине оправдання для себе: що як його безсилля, простота й примітивність, так і досконалість, складність і культура організму й природи **знаходять свій вислів єдино в ньому,** що ціла свідомість зосереджується в ньому, що без нього нема ніякої свідомости і взагалі ніякої досконалости. Розум, чи пак дух, переходить у тій хвилині зо скрайньої оборони до рішучого наступу. Всі попередні виводи можуть бути в цілості правдиві, але оця єдина оборона духа вистачає, щоб віддалити від себе нав'язливе жало зневіри і почуття загрозливого самоприниження. **Неоспоримий факт духового суб'єкту** відвертає напрям, що веде до безодні нічогости і встановляє в собі **абсолютну** засаду, божеський принцип свідомости та духового чину. Нехай, що досвід розгортання серпанку масі оголює зариси цілих континентів буття, оту боготворну природу з її творами, вирізьбленими містичним рухом вічности, нехай, що самостійні власні почини розбиваються по перших спробах у ніщо, як крихка посуда, кинена об камінь — нехай усе те правда — та одного не можна взяти духові: його апріорної ролі супроти того всього; все те стає очевидним що лиш у світлі його здібности відкривати, оцінювати, подивляти, означувати. Людський дух видається тут сам собі атомом світла, на якому зависла безконечна безодня буття із усіми можливостями, включно з мрією того світляного атому про необняту велич сонця. Досконалість духа лежить у свідомості свойого обмеження. безсилля, бо всяку недостачу відчуває він на власній ідеї абсолютної досконалости, на постійній мрії про премудрість Бога. Величчю духа є його знання, що є тайни, що можна піднятись, що треба рости в висоту незриму. . .

Простота духового життя слідна тільки на простолінійності логічних законів і взагалі на вирівнюючім діланні нормативних засад. [3]) Цей універсалістичний тип духових творів (geistiger Gebilde) творить немов один мотив духової діяльности, яка назагал не має стільки форм, скільки явищ, особливостей, способів зможе розрізняти людський дух. Не можна забувати: найбагатша різноманітність проходить крізь царину індивідуальної свідомости, єдиного джерела й останньої редакції змістів знання, з яких здібність синтези творить пізнання. **Подив духа** не є пеаном собі, він передумовляє якусь велич поза собою, однак вона мусить рисуватися в його уяві бодай як неясна можливість чогось надзвичайного, коли він має її подивляти. Не потребував би він подивляти відомого собі наскрізь явища; психологічне обличчя подиву — це схоплення галузки, на якій вище повно овочевих зав'язків, що з них виростуть овочі. **Передчуття чинне,** т. зн. зустріч на шляху власної мандрівки світляного проміння, слідом за яким уява вгадує десь за валом гір величнє сонце — ось підложжя, на якому душа родить цвіт подиву. Наше духове життя пахне свіжістю світанку і подихом молодого ранку. Сонця ми ще не бачили. Найважніші пориви думки не в силі проникнути по-

за наш людський світ і навіть найбуйніша уява не знаходить достатньо сильних барв і дзвінких акордів, щоб виспівати велику пісню на честь Бога-сонця. З усіх царин життя ведуть до його царства рівні шляхи, в найдальших сутінках життєвого холоду блимає натяк на його присутність — та ще ніколи людський дух не стрінувся з ним віч-на-віч, так як син, що знайшов загублену батьківщину. **Бо людський дух не є щастям, бо все в ньому тільки заповідь, бо кожний дім — для нього лиш нове роздоріжжя, бо найвищий лет ще дуже приземний, щоб бачити вже царство Бога-сонця** (щоб поглянути в обличя Бога).

Можливо, що єдиним вислідом зіставлення природи й духа є їх взаємний подив перед власними незбагненними справами. Дух читає в широко розкритій книзі природи поему життя, для повного розуміння якої не знаходить помічних коментарів. Нерозуміння основної фабули природнього епосу не дозволяє добачити в ньому намірену доцільність, заложену невідомим творцем. Віковічний досвід людської мудрости привик читати книгу буття буквами, що він їх признав єдиновартісними. А втім умовність цього вибору, хоч вкритого верствою традиції, очевидна, як тільки доля заставляє людину виказатися свідоцтвом правдивого знання. Тоді серпанок злуди розвівається і найповсезденніші життєві явища є загадками, замкненими на сім печатей. Все приймає на себе містичний покров чудесности, життя тіла є незрозумілим, духові чужим процесом, до якого він не має доступу. Доки дух не ставить питань і не слідить, все перебуває на свойому місці і в єдності. З хвилиною, коли будиться його цікавість, людину роздирають бездонні прірви, що їх не в силі перейти ніяка наука, ні зарівняти наслідки найбільш плодотворної праці. Людина, як дух і як матерія — однаково таємнича, бо хто вже знає, чим є перший і чим друга?

---

[1]) *«Блаженні убогі духом . . .»*

[2]) *Автор подає тут примітну, що це питання треба ширше розробити. (З. К.)*

[3]) *Це похибка християнства і соціялізму, що вони йшли в хвості уподобань мас. Але коли їм треба було душі мас — вони не помилилися.*

Я. Гайвас

З ПЕРСПЕКТИВИ ДВАДЦЯТИ РОКІВ

(закінчення)

Один з перших районів, де скупчилося більше число наших утікачів, були терени нашої Лемківщини з осередками в Криниці й Мушині. Тут можна було бачити вчителів, кооператорів, священиків, купців, спекулянтів; ті останні безперебійно купували й продавали. Неодин з них рискував головою, переходячи нелеґально границю, або транспортуючи заборонені товари. Але небезпека не здержувала їх. З жадобою зиску сполучилася притаманна людині очайдушність і риск життям. І серед маси безталанних утікачів, що розгублювали по дорозі рештки своїх мізерних надбань, спекулянти творили окрему енергійну, підприємчиву, оптимістичну групу, яка наперекір подіям і загрозам виривала від життя, що тільки можливе.

Ціла та людська маса була густо перетикана складовими частинами політичних організацій. Тут неписаним законом була розділена родина. В тягарових автомашинах, на возах, у потягах збивалися родини підпільників поруч і в суміш з усіми іншими, а їхні батьки, брати, чи близькі — ті, що виходили за кордон — проходили вовчими стежками через гори, або використовували підроблені військові німецькі папери та пересувалися швидко далекобіжними німецькими потягами. Під кінець війни особливо процвитало користування підробленими військовими паперами, а серед них на першому місці були «мобілізаційні покликання» до осередків вишколу Галицької Дивізії. Обидві націоналістичні організації мали в канцеляріях Боєвої Управи у Львові, Кракові, Відні, взагалі всюди — своїх людей і через них діставали невиповнені мобілізаційні покликання, які служили вимріяним безплатним подорожним документом на всіх залізницях. Бог один знає, який облік тих карт мали німці й чи взагалі вони його мали, бо сотні людей

з підпілля постійно користувалися ними в роз'з'їздах по Европі.

Перебуваючи в районі Криниці частина Проводу Українських Націоналістів видала відозву, яка властиво була прощанням з Рідними Землями, п. н.

«Всім мешканцям України,
Всім членам ОУН до відома».

Відозва ця була характеристична деякими моментами, які вказували в якому напрямі йде думання керівного на той час колективу в ОУН.

Насамперед члени ПУН, всупереч загальним сподіванням, висловлювали острах, що побут большевиків в Україні продовжиться. У зв'язку з тим відозва кликала нарід не до негайної боротьби, що було тоді дуже модне — взагалі дуже модне в таких часах і умовинах — але видвигала головну ціль: витривати. А тільки членів УН кликала до боротьби, підкреслюючи конечність мати на увазі, щоб тією боротьбою не виставляти нарід під удар. Боротьба бо не самоціль, а тільки засіб до вищої цілі.

У своїй роботі та в свому просуванні на захід члени ОУН зустрічалися з тим членством ОУНСД, що покидало край. Для них вихід був коротким, хоч прикрим епізодом, бо так чи сяк дні большевицького тріюмфу пораховані. У їх міркуваннях центральну ролю відігравали розрахунки на Західні потуги, на їхній реальний і критичний підхід до життя, на їхню речеву оцінку большевицької загрози. Вже близькі місяці мусіли цих сердег так гірко розчарувати!

Першим великим містом на чужині, де зустрілися й перемішалися всі елементи українських утікачів, була Братислава, столиця Словаччини. Те, що діялося там, настільки характеристичне, що не можна поминути його мовчанкою. Як тільки нахлинула більша кількість українців у Братиславу, то не лише зароїлися ними каварні й ресторани, але виповнили вони своїм шумом, своїми акціями різні відтинки життя столиці. Перед вели спекулянти. Братислава була для них раєм. Усяких товарів тут було вбрід, перехрещувалися тут різні шляхи й прибували тут люди звідусіль, а контроля поліційних органів була ніяка — прямо жий! І жили, торгували, мріяли повернутися додому багатими. Протягом короткого часу повставали на чорній біржі фортуни. А біржа ж була! Саме тут так масово збувалися, виявлені після війни як німецька фальшивка — англійські фунти стерлінґів. А було їх тут так багато. І були охочі продати, і купців не бракувало.

А серед того різношерстого, колорового ярмарку увихалися большевицькі аґенти та провокатори. Вони теж гандлювали, приймали в себе значних осіб, навіть жертвували гроші на революційні цілі. «Королем» серед них був «посол» Тулик, уродженець Карпатської України, спекулянт зі Львова. Чоловік, через чиї руки проходили безчисленні фонди, (він оправдував це спритом і «щасливою рукою» в спекуляції); він жив в люксусі й достатках, залюбки приймав у себе й частував значних діячів і залишився під большевиками, щоб пізніше бути одним з головних керівників большевицької боротьби з українським підпіллям на терені Чехословаччини та головною загрозою для ліній зв'язку через Чехословаччину між еміґрацією і краєм і головним ворогом для зв'язкових. А тимчасом «посол» Тулик купував і продавав — золото, матеріяли, англійські фунти, дорогоцінні картини і людей, і це останнє власне було його головним «бизнесом» — та разом з іншими, йому подібними, розкладав масу утікачів.

Іншу гамаксойку видумали на терені Братислави ті, що ще далі трималися німецької клямки. Вони з одного боку організували натиск, щоб люди «добровільно» виїздили до Німеччини на роботи, а з другого заходилися біля організації курсів і вишколу працівників для «нижчих адміністраційних постів», а це у зв'язку з віщованою ними новою німецькою офензивою і . . . поворотом разом з німецькою армією на рідні землі.

Одним словом чистий «блазенський рай».

Українські політичні кола, тобто представники обидвох націоналістичних угрупувань, вперше на еміґрації, саме тут у Братиславі схрестили свої мечі й започаткували нікому непотрібний бій, який гомоном наповняв пізніше залі Мюнхену й Авґсбурґу, Парижу, Лондону й перенісся аж до Ню-Йорку, Чікаґо, Торонта. Тільки в Братиславі обидві націоналістичні групи виступали на бій не отверто, а під ширмами: ОУН билася за Всеукраїнську Національну Раду, бандерівці за УГВР.

Сконфуженими й потерпівшими вийшли українські мешканці західньої Словаччини, а головно Братислави і Піщан. Бо вони — насамперед в ім'я загального національного об'єднання й створення єдиного фронту визвольної революційної боротьби — задеклярували своє попертя ВУНРаді, а за тиждень чи два прийшли до них інші з вимогами в ім'я тієї самої цілі поперти УГВР, а нищити ВУНРаду

Перебуваючи в Братиславі, керівні органи обох організацій поробили заходи, щоб пере-

кинути відповідних людей на той бік фронтів. Проблема зв'язків зі Західнім світом ставала щораз більше гарячою. Бандерівці спрямовували свої зусилля в першу чергу на Італію, Хорватію і Швайцарію, члени ОУН висилали людей з метою передістатися через західній фронт на терен Франції, щоб нав'язати недавно зірваний контакт з нашими людьми там і через них дістати зв'язки й впливати на чинники Західнього світу. Тим більше, що власне у Франції члени ОНСоюзу, братньої націоналістичної організації, не лиш мали зв'язки з французьким національним підпіллям, але багато їх билися в рядах французьких партизан так, як передтим охотниками у французькій армії, щоб зі зброєю в руках захищати волю й права французького народу.

Для ОУН побут у Братиславі став важливим ще одним моментом. Сюди прибули два зв'язкові від Волинського Леґіону, Хрін і Троян. Вони принесли зо собою матеріяли й інформації з краю, звіти, тощо, а те все вимагало остаточного з'ясування організаційних настанов на дальший час. І тому побут тих двох зв'язкових став нагодою для оформлення інструкції, яку закодовано як «братиславську директиву».

«Братиславська директива» між іншим дуже гостро висунула такі моменти:

Безкомпромісова постава аліянтів у відношенні до Німеччини потягне за собою не лиш перемогу й тріюмф большевиків, але й їх просунення глибоко в Европу. На цьому й закінчиться війна. Сподіваного нами зудару між Сходом і Заходом не буде, бо саме тепер для нього минає найкраща пора.

Збройна боротьба українського народу в даних умовинах, хоча б найефектовніша й найефективніша, не може завершитися покищо остаточною перемогою.

Через те тягар боротьби й національної роботи пересунеться в ближчому майбутньому на культурну, політичну й інші ділянки.

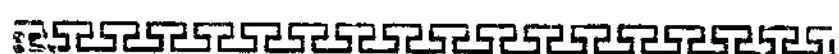
Збройним групам, що ще були по німецькому боці фронту доручено якнайскорше і по змозі уникаючи боїв, пересунутися в большевицьке запілля, щоб, використовуючи воєнне й післявоєнне замішання, зникнути по змозі в життю й продовжувати свою роботу.

Старе гасло «не в лісі — а в народі» висунути не лише як тактичне гасло на деякий час, але як базу довготривалої стратегії.

Поки час розгрузити національно свідомі, організаційно насичені й міцно охоплені західно-українські райони, зокрема на Волині, та розкинути людський елемент по всій Україні. Це для кращого забезпечення цього елементу та для ширення наших принципів, принципів самостійної й соборної України, принципів вільного життя й неконтрольованої творчости по всій Україні, а навіть по інших теренах СССР, серед інших народів, що так само поневолені російським імперіялізмом, як і український нарід.

Це були деякі з елементів «братиславської директиви», що відігравала довший час таку важливу ролю в праці ОУН.

Під час, коли відбувалися ці події й формувалися такі думки, кожен день приносив зміни Фронти щораз більше замикалися довкруги «німецької твердині: Европа», якої розмір корчився постійно. В той час, коли армії Західніх союзників просовувалися вперед обережно й методично, большевицькі армії врізувалися в серце Европи глибокими клинами, загарбуючи щораз більше землі. Неправдоподібне ставало правдивим і міста-символи европейського Заходу: Відень — Прага — Берлін опинилися в засягу большевицького хижака. Але нам аж ніяк не хотілося вірити, що він там може станути й залишитися на довший час; що він відсуне нас сотні кілометрів від нашої батьківщини, звідки щораз приходили вісті, приходили зв'язкові. І кожна вістка, кожен зв'язковий — це була нова сторінка героїчного епосу нашої визвольної боротьби — тої боротьби, в яку ми вступали юнаками, якій ми дали найкращі свої роки, якої буремні й грізні події другої світової війни винесли ми на своїх плечах, в якій впало стільки найкращих наших друзів і якої полум'я ми прирекли поширювати до останнього свого віддиху аж до остаточної перемоги.

ЩЕ ПРО КОНҐРЕС УККА

У Віснику, журналі ОЧСУ, за листопад 1962, на ст. 24-й написано: «відмінною є в тійже ситуації постава УККА, який насправді не зв'язує себе з жодними українськими політичними центрами, не запрошує офіційно на свої конґреси ні д-ра Витвицького, ні будьякого іншого політичного репрезентанта, враховуючи те, що єдність дії УККА не можна підривати насильним накидуванням членам УККА, неузгіднених політичних концепцій, чи репрезентацій.»

Це тільки на початок. До питання, чому не запрошено на сесію конґресу УККА ані президента УНР д-ра Ст. Витвицького, ані п. Голови УНРади, що тоді перебував на терені ЗДА. повертали на конґресі, повертали в пресі, повертають в кожному місті в ЗДА всі ті, що платять вкладки до УККА і напевно повернуть головні органи підсумовуючи фінансові впливи до УККА.

На самому З'їзді УККА д-р Матвій Стахів пояснив, що д-ра Витвицького і п. інж. О. Бойдуника запросили подібно як ґубернатора стейту Ню-Йорку п. Рокефелера та представників інших національностей. Однак чомусь при тому не згадав, що ряд суспільно-політичних організацій із станових установ вимагав іншого запрошення, що в цій справі було скликане особливе засідання Президії УККА і що саме там певні політичні середовища, користаючи з чисельної більшости, накинули таку постанову.

Правда, УККА як об'єднання американців українського роду не може формально правно зв'язувати себе з іншими урядами, чи партіями, бо для американських громадян одинокий уряд є у Вашинґтоні, але на теж вони об'єднуються в УККА, щоб в рямцях конституції допомагати українському народові, що його речником є українські політичні партії на еміґрації — здобути Соборну Вільну Україну, щоб їхні брати по крові могли жити вільно на Україні так як живемо ми в ЗДА.

Далі теж правдою є, методику форми помочі Україні в даній країні знають найліпше ті, що в даній країні живуть. Тобто як робити, цего не можуть нас вчити українські політичні чинники. Однак якого рода помочі в даний момент потребує батьківщина, то ясно, що не нам вказувати батьківщині, чи її політичному народові, але таки вони це знають ліпше, бо мають свій український контакт із батьківщиною і бачать українську визвольну проблему тільки з української рації.

І виходячи із цих заложень передчасно і може в майбутньому з дуже грізними наслідками для української справи — втіха духових керівників Вісника, що раз не може бути наш представник, нехай не буде ніякий. Це декадентська політика найменшого опору, бо не завжди, нажаль, буває дотепер все те для нашої визвольної справи добрим, що продукується в ЗДА. Таж ніхто інший, а Президія УККА колись їздила перша до Европи до українських політичних середовищ намовляти їх на непередрішенську політику. І тільки гідна спільна постава всіх українських політичних середовищ в Европі опритомнила членів Президії. Та цей наперед неузгіднений крок із українською політичною еміґрацією, дав почин для слабших українських елементів і вони таки пішли показаною стежкою, що накоїла нам та ще й тепер коїть багато політичного лиха та стане в майбутньому нам дуже невигідним прецеденсом.

І виходить, як в того Тараса Шевченка, що куций німець мусить аж учити українця, «як картопельку садить».

Державні уряди країн нашого сталого поселення саме тому цінять національні групи, що вони співпрацюючи із братами по крові, саме від них найлучче поінформовані про процеси в їхніх матірних державах, рівночасно інформують їх про життя нашої країни і тим самим роблять їх прихильниками ідей та країн нашого поселення.

На цьому ж конґресі основні доповіді мали амбасадори чужих держав, визначні люде, та на жаль, це представники збанкротованих сьогодні держав і нам не вистарчить, коли амбасадор Чанкайшека, чи біженців із Куби запевнить нас, що він знає про Україну та її горе. Не треба, щоб нас чужинці вчили про загрозу комунізму, чи методику боротьби з ним, бо тоді, коли вони були панівними націями, ми впали перші жертвою комунізму і коли б вони нас тоді хотіли слухати, то напевно їхні країни сьогодні не були б поневолені комунізмом.

Звичайний американський громадянин, що бачить загрозу комунізму, ставить нам перше питання, чи є у Вас краєві та екзильні рухи ворожі комунізмові і, панове українські іміґранти, нам не встид, а пошану приносить співпраця із нашими політичними керівниками.

Президент ЗДА не боїться вітати кубанських

біженців, хоча вони навіть не є урядом. Українська американська спільнота напевно нічого була б не стратила, а тільки зискала, коли б на публичному форумі з доповіддю виступив відомий український політик з українськими концепціями, нехай не узгідненими з усіма. Бо навіть у американських партіях немає узгідненої концепції, а є тільки узгіднені плятформи. І саме така доповідь може б послужила до того, що ми маючи різні політичні концепції— знайшли спільну нам усім визвольну плятформу — що їй на ім'я: в першу міру координація нашої дії впливу на поміч краєві.

Саме ж порівнання, що представників наших політичних рухів запрошено за формою американського конґресмена — не витримує критики, бо кожний американський представник— це наш внутрішний гість, що ми залежні від нього не більш, як він від нас, бо ж ми його виборці.

Натомість закордонний представник — це гість чужої держави в розумінню американського закону, але в нашому розумінні — це представник нашої батьківщини, це післанець наших поневолених батьків і братів.

ШАД

****

РЕЗОЛЮЦІЇ 24-го З'ЇЗДУ ОДВУ

Майже непомітно опинилися ми в центрі всеобіймаючої революції. Революції в ділянці науки ,в політиці, в соціяльно-економічних стосунках, в міжнародньому положенні, в духовості. На цьому великому всезрушуючому тлі зовсім органічно захиталася дотеперішня рівновага сил у світі.

Рівновага ця не враховувала нас, вона була збудована без нас і не узгляднювала наших потреб. І тому ми аж ніяк не збираємося захищати її.

Ми є свідомі, що глибокі державно-політичні переміни не зупиняться на ніяких кордонах, перед ніякими перешкодами. Нова епоха, новий лад закріплюються один раз у жорстокій і тяжкій боротьбі, то знов перевагою молодих наступаючих сил і відступом старих. Складовою частиною цього нового ладу повинна бути вільна, від нікого незалежна держава українського народу. Держава вільних і рівних людей, держава справедливого соціяльного устрою, держава «без холопа і без пана».

Та ті речі не приходять самі зо себе.Їх виборює, їх створює людина своєю свідомою волею, своїм інтелектом, своїми зорганізованими зусиллями, своєю працею, посвятою, героїзмом.

Маючи це все на увазі 24-ий Річний З'їзд ОДВУ клонить голову в глибокій пошані перед українськими патріотами в Батьківщині, що то чи зо зброєю в руках, чи в найтяжчих умовинах підпільної роботи, чи в ділянках культури, шкільництва й виховання, економіки й взагалі всіх відтинках національного життя, відстоюють самобутність українського народу й продовжують велику історичну роботу його визволення й усамостійнення.

24-тий Річний З'їзд ОДВУ підкреслює свою нерозривну єдність з українським народом, з його прагненнями й зазиває все членство ОДВУ і Братніх Організацій та всіх симпатиків зробити все можливе, щоб якнайбільше приспішити день остаточної перемоги над імперіялістичною Москвою, смертельним ворогом українського народу і всіх народів Сходу Европи та взагалі цілого людства.

Роля української еміграції в цьому напрямі величезна. Та до її виконання вона потребує сили. Вона мусить бути міцна своїми ідеологічно-політичними позиціями, сильна своєю культурно-науковою роботою, своєю організованістю й цілеспрямованістю, міцна своєю економікою й своїми фінансовими засобами.

І тому ми не сміємо виживатися тільки в короткотривалих виявах наших настроїв: маніфестаціях, демонстраційних виступах, тощо. Хоч які вони потрібні, хоч аж ніяк без них не можна обійтися, то всетаки вони є тільки другорядними, допоміжними виявами нашої роботи. А на першому місці є й мусить бути планове творення й розбудова нашої сили на всіх ділянках життя. Без тієї сили наш голос, хоч які правильні й самозрозумілі вимоги ми не висували б, буде здебільшого «голосом вопіющого во пустині».

Ці факти ми особливо виразно ставимо перед очі цілого нашого членства, управ наших відділів і мусимо дуже виразно й підкреслено поставити перед очі наших центральних установ і цілого нашого громадянства.

Одним із великих засобів, основоположним засобом у цьому напрямку, вважаємо поставлення й з'ясування потреб та устійнення рамової програми роботи української спільноти в світі. Для цього вважаємо потрібним не лише дуже рішуче ще раз закликати всі сили української спільноти в світі, та всі її організації, до зорганізування й переведення Світового Конґресу Вільних Українців, але й засуджуємо тих, що з мотивів партикуляризму, самсобіпанства, духового лінивства протиставляться скликанню СКВУ.

Вважаємо преважливою справу співпраці й координації зусиль українських політичних угруповань на еміґрації. Малощо не двадцять років від закінчення другої світової війни доволі на пересправи й спори, дебати, дискусії й полеміки. Тут на цьому відтинку, відтинку співпраці й координації зусиль українських політичних груп на еміґрації приходить іспит зрілости тих груп, їх проводів, програм, тощо.

24-тий Зїзд ОДВУ вітає Державний Центр Української Народньої Републіки в екзилі, як символ волелюбного українства й його політичних зусиль, в повній надії завершення консолідації всіх українських політичних сил в Українській Національній Раді та обіцює піддержувати його морально й матеріяльно.

Ми віримо непохитно й свідомо в правильності позицій нашої ОДВУ, наших друзів у світі. Але з жалем завважуємо, що недостатня сила в нас, а зокрема в ОДВУ і її Братніх Організаціях, не дають змоги з відповідною настирливістю переводити ті позиції в життя. І тому 24-тий Зїзд ОДВУ вважає основною й кардинальною вимогою розбудувати організаційно й скріпити ОДВУ і Братні Організації на терені ЗДА. ОДВУ і Братні Організації є тією єдиною системою, що в неї всі наші друзі включитися мусять активно, всеціло й віддано. Інших систем для нас немає. Розбудовуючи ОДВУ і Братні Організації, ми є свідомі, що робимо це з метою збагачення й зміцнення Українського Націоналістичного Руху й нашої громади на терені ЗДА та цілої нашої спільноти в світі. Знов же основним завданням УНРуху, цієї громади й цілої спільноти є боротьба з ворогом людства — російським імперіялізмом — і доложення всіх зусиль, щоб віковічні мрії українського народу закінчилися перемогою, щоб він поруч інших зайняв своє місце «у народів вольних колі».

24-ий Річний Зїзд ОДВУ висловлює своє глибоке обурення з приводу відомого пашквілю-наклепу, що появився проти відомих членів ОДВУ і видних громадських діячів, інж. Степана Куропася й ред. Володимира Шемердяка напередодні цьогорічної Конвенції УНСоюзу. Зїзд п'ятнує авторів цього пашквілю й висловлює своє довір'я названим друзям.

Особливо потрясені учасники Зїзду непрактикованими й особливо брудними наклепами авторів доносу проти високопоставлених і заслужених осіб в нашому житті, а зокрема проти найвищого Достойника Української Католицької Церкви в ЗДА.

Володимир Різник

СПІВПРАЦЯ МІЖ БРАТНІМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Конференція організаційних референтів ОДВУ в Дітройті в днях 24 і 25 листопада 1962 р. ствердила на підставі звітів представників із різних осередків, що майже всюди є недомагання, коли йде про співпрацю між Братніми Організаціями і про організування доросту й молоді. А тому, що конференція мала інші завдання й не була уповноважена виносити рішень щодо тих проблем, то вона рішила звернутися до Центральної Управи ОДВУ з пропозицією скликати спеціяльну конференцію із представників Головних Управ Братніх Організацій, щоб ці дві проблеми розглянули та їх позитивно вирішили.

Центральна Управа ОДВУ на свойому засіданні, по вислуханні звіту орг. реф., друга Я. Гайваса з нарад і постанов конференції в Дітройті, рішила таку конференцію скликати до Клівленд на неділю 31-го березня ц. р. Від кожної Братньої Організації має бути двох доповідачів про: а) методи й засоби співпраці й координації роботи наших Братніх Організацій, та б) як організувати доріст і молодь і яким змістом виповнити життя тих молодечих формацій. По доповідях прийде обмін думок на порушені питання й очевидно конференція

запропонує певні рішення в тих справах.

Проблеми співпраці й молоді не нові. Були труднощі найти повну розв'язку тих питань у минулому, будуть певно труднощі ще й на майбутнє. Вже кількома наворотами були спроби ті питання вповні розв'язати, а не чекати, щоб їх розв'язував час. Але мимо цього, що ми всі стверджуємо, що на фронті співпраці й організування наших будучих кадрів не все в порядку, то з другого боку, здається ніхто з нас не має ясної і переконливої розв'язки. Це наглядно виказала дискусія над цим питанням на засіданні екзекутиви Центральної Управи. Дослівно майже кожен член екзекутиви бачив ті проблеми в іншому світлі й мав інший підхід до них та іншу розв'язку. А це вже доказ, що перед нами багато праці й зусиль, що ті проблеми роз'яснити й вирішити, коли хочемо, щоб наші Братні Організації не заниділи.

Працюючи в організації понад тридцять років, до того на різних постах, доводилось мені в минулому стрічатися з тими ж проблемами, ладнати співпрацю, шукати способів дружнього вирівнування розбіжностей Тому хочу започаткувати дискусію над тими проблемами, щоб із ними познакомився широкий загал нашого членства, як також моя стаття піддасть комусь якусь нову думку чи ідею тим, що на конференції мають тими проблемами зайнятися.

Проблема співпраці між Братніми Організаціями нашого терену, здається, не така тяжка й не така скомплікована, як організування доросту й молоді. На початку треба ствердити один факт ,а саме, що всі Братні Організації, крім «Зарева» взяли свій початок з матірної організації ОДВУ й то при її повній допомозі. Бо коли ОДВУ зростала, а її праця різничкувалася, то мусів прийти поділ праці й відповідальности. Жіноцтво ОДВУ в деяких більших громадах створило навіть осібні жіночі Відділи ОДВУ, але воно було більш зацікавлене допомоговими акціями. Для більшої успішности тих акцій Центральна Управа ОДВУ створила при ОДВУ секцію Українського Червоного Хреста, яку очолювала референтка, що стала членом Центральної Управи. Вона мала концентрувати в своїх руках усі допомогові акції і всі пляни акцій та допомог представляла до затвердження на засіданні Центральної Управи. Скоро одначе показалося, що одній людині це не під силу. Створено референтуру Українського Червоного Хреста ОДВУ з кількох членок, які поділили працю між собою. Секції, пізніше Відділи Українського Червоного Хреста ОДВУ зростали й туди перейшли всі жіночі Відділи ОДВУ. Коли число УЧХ зросло до кільканадцяти й праці й завдань було доволі, то Центральна Управа погодилася, щоб скликати з'їзд Відділів УЧХ й створити Головну Управу для них. І коли УЧХрест майже усамосітнився, то все таки тісна співпраця продовжувалася між ЦУ і ГУ, як і між Відділами по різних осередках. Коли пізніше УЧХрест змінив назву на Український Золотий Хрест під натиском Американського Червоного Хреста й вибрав власний чартер, то всетаки голова й секретарка кожної Головної Управи УЗХ входили в склад Центральної Управи й тут були затверджувані всі більші акції УЗХ і давана поміч тим акціям у терені. Дещо змінилася співпраця, коли осідок ГУ УЗХ не був у тій самій місцевості, що й осідок ЦУ, бо простір не дозволяв, щоб голова й секретарка брали участь у засіданнях Центральної Управи ОДВУ, але всетаки дві представниці ГУ УЗХ беруть участь у праці Центральної Управи і до сьогодні й так держать контакт із ЦУ та другими Братніми Організаціями, що також мають своїх представників у Центральній Управі ОДВУ.

Подібно розвивалися стосунки між Центральною Управою ОДВУ і молодечою організацією МУН. Організаційний референт ЦУ ОДВУ, відвідуючи різні осередки, бачив, що молодь масово брала участь у його доповідях та публічних вічах і була зацікавлена українською визвольною боротьбою. При допомозі місцевих активістів ОДВУ почав він організувати секції молоді при Відділах ОДВУ. Коли ті секції почали проявляти більшу активність та почали зростати, то Центральна Управа ОДВУ назначила референта МУН, який знову ввійшов до складу ЦУ ОДВУ й тут предкладав до затвердження всі пляни праці розбудови МУН. Згодом поширено референтуру МУН до кількох членів і в ній найшлися вже самі молоді надійні сили Та кожний Відділ МУН мав так званих опікунів, дорадників для молоді з поміж досвідчених членів Відділів ОДВУ. Ріст Відділів МУН і навал праці при організуванні нових відділів і на видавання місячника в англійській мові «Тризуб» вимагали багато часу й знання. Тому за згодою Центральної Управи ОДВУ МУН усамостійнюється, скликає свої з'їзди й вибирає власну Головну Управу. МУН, одначе, все діяв під чартером ЦУ ОДВУ й подібно як УЗХ мав двох представників ГУ МУН у складі Центральної Управи ОДВУ, а саме голову й секретаря.

Дещо іншою дорогою ішли наші акції для

організування й освідомлювання наших братів із Лемківщини й Закарпаття. Хоч одну й другу справу Центральна Управа ОДВУ сама починала та її проводила, то все таки не знаю, з яких причин Центральна Управа творила для тих акцій осібні комітети. І хоч ті комітети очолювали наші члени, то ЦУ ніколи їх не в'язала так тісно з собою, як це було з жіноцтвом і молоддю. Комітети Оборони Лемківщини й Закарпаття ніколи не мали представників у Центральній Управі й діяли менш-більш самостійно. Можливо, що мотивом такого поступовання було бажання не насторожувати лемків і закарпатців проти наших членів, що починали між ними акцію, бо наша організація була за добре знана в той час на терені ЗДА, а це могло пошкодити й унеможливити їм всяку працю, хоч вони самі походили з тих областей України. Комітет Оборони Лемківщини, що його організував друг Михайло Дудра, наш визначний член, із нашою допомогою, продовжує свою корисну працю ще й до сьогодні, хоч із нами вже давно не має жодних зв'язків. Комітет Оборони Закарпаття, що його зорганізував наш член Юрій Ґабода зо своїми недавно прибулими краянами, хоч був більш популярним і багато зробив у час боротьби Карпатської України за свободу, але він після окупації мадярами Карпатської України поволі почав завмирати, а я не можу сказати, чи щонебудь із комітету залишилося, хоч одним із його великих завдань було усвідомити закарпатську стару еміґрацію в тому, що вони українці та вирвати їх з лабет москвофільства на нашому терені.

Отже наше минуле підтверджувало б, що наша співпраця між Братніми Організаціями була основана на добрій волі, а не на силі. ОДВУ — це неначе батько, УЗХ — мати, а МУН — дитина. І в нас таки в більшості така родинна атмосфера панувала. Хоч не заперечую, що не було випадків, коли мати УЗХ хотіла покидати батька ОДВУ й брати розвід, чи коли дитина МУН хотіла висмикнутися з під твердої батьківської руки. Та всі дисонанси вчинили амбітні члени, які через зарозумілість хотіли відірватися, щоб блестіти своїми персональними успіхами та щоб наші загальні успіхи не притемнювали їхнього блеску. І наша історія недвозначно нам виказала, що коли всі Братні Організації тісно співпрацювали, як одна родина, то тоді всі вони росли й могутніли, з ними всі рахувалися і всі акції були успішні. Коли зростав гін до відрубности, то наші Братні Організації піднепадали. А тому не тяжко прийти лише до одного заключного висновку, що для добра кожної Братньої Організації й нашої Ідеї й Справи всі Братні Організації мають із собою якнайтісніше співпрацювати, собі допомагати й спільно узгіднювати всі більші акції. Заходить питання, де й як мала б наступати координація роботи між Братніми Організаціями? . . .Вже на кількох понередніх З'їздах ОДВУ і Братніх Організацій обговорювано це питання й були винесені навіть побажання, щоб створити президію Братніх Організацій, до якої входили б по двох представників із кожної Головної Управи БО. Це мало б бути щось на зразок Президії УНО в Канаді, хоч там Братні Організації не були заступлені рівним числом представників, як це пропоновано в Америці. Та в міжчасі Канада помогла й нашому теренові розв'язати це питання. Бо на останній крайовій конференції УНО зліквідовано Президію, а це вказувало б, що по кількох роках існування вона або не була здібна координувати праці Братніх Організацій, або були побоювання, що колись може прийти до неездорової ривалізації за геґемонію, коли б так і президент Президії та голова Крайової Екзекутиви УНО були суперамбітними. Тому УНО Канади повернуло до метод координації праці, які в ЗДА застосовувано майже від самих початків постання Братніх Організацій. В ЗДА Центральна Управа ОДВУ була керівним органом для всіх Братніх Організацій і співпраця та координація роботи відбувалася на тому форумі, бо до складу кожної Центральної Управи входили голови й секретарі Головних Управ Братніх Організацій і тут вони спільно вигладжували всі непорозуміння й плянували майбутню розбудову.

Отже найкращим координаційним тілом для Братніх Організацій — це таки Центральна Управа ОДВУ, куди одначе обов'язково мають входити голова й секретар кожної Братньої Організації, або їхні уповноважені представники, коли місце осідку Головної Управи БО далеко від осідку Центральної Управи. Правда — такий стан майже існує тепер, бо бракує тільки представників Головної Управи МУН-у, а що ЦУ ОДВУ в більшості не знає про акції МУН, то й не може дати їм належної допомоги. Це треба б якнайскоріше виправити тимбільше, що МУН одинока Братня Організація, що ще дальше користується чартером ОДВУ, а УЗХ і Зарево діють під своїми власними чартерами й вони вповні незалежні організації, але вони бачать користь, щоб коор-

динувати роботу, а тому висилають своїх представників до Центральної Управи ОДВУ.

Центральна Управа ОДВУ в майбутньому може більше часу посвячувати для проблем спільних усім Братнім Організаціям, бо від останнього З'їзду ОДВУ діє 7-и членна екзекутива ЦУ ОДВУ, яка сходиться принайменше раз у місяць і полагоджує всі організаційні справи ОДВУ. Центральна Управа збирається лише що три місяці й вона розглядатиме питання в ширшому аспекті, а екзекутива й головні управи будуть спільні рішення переводити чи то на форумі своїх організацій чи спільно.

А тепер дещо про співпрацю й координацію роботи по осередках. Коли б на верхах вдалося зовсім координувати наші акції, то все таки відчувався б і дальше брак спільної праці по всіх осередках. Відділи Братніх Організацій відчужились, вони осібно переводять свої сходини, а то й публічні виступи. Не рідко можна завважити й ворожість одних членів Братньої Організації до другої. Є випадки, де Відділ ОДВУ ставиться дуже неприхильно до Відділів УЗХ, Зарева й МУН, чи навпаки. Є випадки, що члени одної Братньої Організації умисно не беруть участи в підприємствах другої Братньої Організації. Такий стан не може тривати й його треба усунути. На попередніх двох, а може й трьох З'їздах ОДВУ, декілька наших провідних членів, між ними й я, виступали з пропозицією спільних сходин членства всіх Братніх Організацій одного осередку бодай раз на півтора місяця. Програма таких сходин мала б бути старанно приготована управами всіх Відділів Братніх Організацій, щоб кожний Відділ перебрав виконання якоїсь точки програми. На таких сходинах обговорювано б проблеми, що цікавлять нас усіх та можна б їх плянувати так, щоб вони й давали членству потрібний йому духовий корм. Цього в більшості не дістають члени на сходинах свого Відділу, де майже весь час витрачається на дрібні справи. На мою думку такі спільні сходини обов'язково треба ввести в життя. Бо таким способом буде нагода нам усім стрічатися, себе пізнавати, спільно плянувати різні акції чи підприємства, спільно дискутувати над виголошеними доповідями й спільно сталити наші характери й наші погляди. Тільки в той спосіб легко провести в життя постанови конференції орґ. референтів про спільні домівки, спільні читальні, належно використовувати пляни культурно-освітної референтури ЦУ під проводом професора Якова Кльованого.

В моїх міркуваннях нема нічого нового. Але більшість із поданого перейшла вже неодну пробу життя й показалася практичною. Мені здається ,що нам не так потрібно якихось нових епохальних метод, як крихітку доброї волі, вирозумілости й щирости в наших взаємовідносинах. Бо в нас одна Ідея й один спільний шлях до здійснювання нашої Мети, а тому не повинно бути неможливим найти спільну мову і як одна сильно спаяна родина йти на зустріч майбутнім дням, реалізуючи свої хоч малі й муравлині завдання, бо з малих цеголок будується величаві будівлі й храми.

Н. Король

СТАРЕ ОПОВІДАННЯ

Була джума [1]). Ще звечора було відомо, що робітники-татари на роботу не вийдуть. Тому секретар комуністичного «партійного осередку», що складався крім нього самого ще з директора селекційної станції та предсідника місцевого комітету профспілки, Степан Петрович Кучуков наказав скликати загальні збори робітників перед полуднем. На зборах він ганив і картав робітників за те, що вони і досі ходять на поводі у свойого мулли [2]), за відсталість, «некультурність», забобонність, а саме головне, за невдячність советській владі, яка обдарувала їх свободою.

Отож «свобода», якою-на думку секретаря-советська влада так щиро і щедро обдарувала татар, і спричинилась до розповіді Алієм [3]) увечері ґрупі молодих татар ось цього оповідання:

-Діялось це давно-почав Алі-ще тоді, як на ханському престолі в Казані сидів мудрий, славний, хоробрий, багатий хан Улу-Мегмет. Хан Улу-Мегмет був великий батир [4]). Кілька разів він побивав військо Московського хана-гявура [5]). А раз навіть узяв його у бран. Справедливий і милосердний був хан Улу-Мегмет. Навіть гявури і кафири [6])- не те що мусулма-

ни завжди мали в нього захист і оборону. Коли одного разу Московські мурзи [7]) збунтувались проти свого хана, осліпили його і прогнали геть, то хан Улу-Мегмет пішов війною на Москву, посадив Московського хана на батьківський престол, а бунтарів-мурз справедливо покарав кожного по його заслузі.

Аллаг любив справедливого, чесного свого вірного слугу хана Улу-Мегмета. Хан був дуже багатий і мав багато красунь жінок. А між ними була красуня над красунями, молодесенька Фатима, яка щойно прибула в ханський дім з далекого Солхата, що аж у Криму. Хан дуже закохався у неї. А вона все плакала, скучала за своїм соняшним теплим краєм. Славна столиця хана Улу-Мегмета. Казань була для неї занадто холодна, чужа, непривітна. А небо здавалось їй завше захмареним, сірим, гнітючим. Ніякі ханові дарунки її не розвеселювали. А хан всіма силами намагався розвеселити її, догодити чимось, щоб викликати усмішку на її устах. Сльози на Фатиминих очах були ніби камінь на хановім серці. Хан, щоб розвеселити Фатиму, наказав привести з далеких теплих країв дивного птаха з м'ягенькими зелено-жовто-рожево-блакитними пірячками, які майорили всіми кольорами райдуги. Хан сам навчив птаха людськоюю, нашою, мовою вимовляти: «Фатиме, кель бурада» [8]). Для птаха зроблено золоту клітку і поставлено в Фатиминих покоях. Одного разу, коли Фатима замислено в тузі за своїм краєм сумно дивилась крізь вікно на похмуре сіре небо, птах з клітки за її спиною благальним голосом покликав: —Фатим, кель бурада! Фатима підійшла до птаха в золотій клітці. «І тебе, птаху, держать в неволі, далеко від рідного краю, де сонце сяє, де дивні квіти квітнуть, де чудові як ти, птахи вільно з дерева на дерево пурхають. Але не журись, я тобі таки дам волю. Ти маєш крила і могтимеш відлетіти до свого краю. А я крил не маю і мушу тут нидіти. Тут я передчасно і загину на цій непривітній чужині. Але тобі, птаху, я таки дам волю.» І Фатима знов відійшла до вікна. Фатимо, кель бурада!- ще благальніше кликав птах. Фатима підбігла до клітки, відчинила дверцята, витягла птаха з клітки і бігцем з птахом до вікна. Похапцем його відчинила, поставила птаха на долоню і висунула руку на двір за вікно. На! маєш свободу-звернулась вона до птаха. Але птах міцно тримався кігтями за руку і боязко задкував по Фатиминій руці до кімнати, ще міцніше в'їдаючись кігтями в руку, боячись упасти. «Ну, лети, дурненький птаху, маєш свободу!»—Але птах далі задкував по руці до кімнати. Фатима взяла його другою рукою, поставила на долоню, висунула її яко мога далі надвір і струснула птаха з долоні

—«Ти вільний і кінець твойому ув'язненню. Маєш волю, ти на свободі, тішся!» Птах перелякано падав униз. Над самою землею, є переляку. щоб не забитись, спробував розпустити крила і, як каліка, непризвичаєно незграбно, почав підійматися догори. Він ледви долетів до найближчої гілки і сів на неї, щоб трохи відпочити. По всьому було видно, що він уперше в свойому житті літає. Відпочивши трочи він вернувся до вікна. Хотів на чомусь біля вікна присісти, але не було на чім. Політав трохи перед вікном, заглядаючи з жалем до середини. З смутком мусів відлетіти—вікно було зачинене, а Фатима відійшла геть Фатима, випустивши птаха, повеселішала. Навіть якусь пісоньку замугикала собі під носом. Їй здавалось, що вона зробила великий геройський вчинок. Тимчасом птах перелітав з гілки на гілку, з дерева на дерево. Він в ханськім саду був зовсім чужий, почував себе цілком самітним та безпорадним. Стало сутеніти. Птах шукав притулку на нічліг, якогось дупла. А всі дупла були вже замешкані. З одних на нього дивились перелякані пташині очі, що провожали з острахом дивного незнайомого приблуду, з других хижі ворожі розбишацькі очі хижаків, а гострі закарлючені їх дзьоби та скрипучо-храпливі голоси не віщували нічого доброго для безпорадного новака свободи. Так він і літав потемки, аж поки не долетів до краю саду, за яким починався степ.

На степу випасались ханські коні. За огорожею саду стояла маленька хатина, а в вікні блимав вогник. В хатинці мешкав Зекир [9]) зі своєю жінкою—пастух ханських коней. Дивний птах сидів недалеко на гілці проти віконця і заздрісно поглядав на плямку світла-віконце. При такім світлі ще зовсім недавно він мав затишний нічліг і смачну їжу. Нараз йому пригадалось, що він давно нічого вже не їв, а їжі нігде не було. Йому раптом сильно захотілось їсти. А в ханськім палаці в той час до Фатиминих покоїв увійшла служниця, щоб попрятати та вичистити на ніч клітку птаха. Вона принесла птахові конопляного сім'я, що він з такою насолодою любив майстерно лузати, та свіжої, погожої у збаночку води.

— Я не бачу птаха в клітці-мовила вона наголос ніби питаючись когось.

— Я дала йому волю-відповіла Фатима.

— Служниця оглянула Фатимині кімнати і звертаючись до неї, здивовано мовила:

— Нігде нема птаха, де ж це він так сховався?

— Я дала йому волю. Він тепер на свободі за вікном! Тепер він полетить, а може вже і відлетів до свойого рідного краю, де квітнуть чудові квіти! До сонця, до ясного неба, до своїх приятелів таких же прегарних птахів, як і він сам!- у запалі, наче хвора на гарячку, відповіла Фатима.

— То ласкава ханим [10]) випустила його за вікно? На неминучу смерть? На розшматування хижими птахами, що їх так багато розплодилось у нас «на свободі?» Бідний, бідний, сердешний птах з райдужним пір'ям. Хижі птахи розшматують його тіло, а делікатне м'ягеньке пір'я рознесе вітер. Може його сердешного ніколи ніхто і не навчав, що на свободі він мусить остерігатись хижаків-птахів. Може йому і матір його цього ніколи не казала. Може вона йому ніколи й не показувала отих хижаків. Може він їх і пізнати не вміє, бо ніколи не бачив. Далекий рідний край-а може він його й не бачив ніколи, а вилупився з яйця у клітці. Летіти в далекий край-а чи він уміє літати? Чи ж з його кволими крильцями летіти у далекий край? А по дорозі хижаки, брак поживи, холодні ночі без теплого нічлігу, холодні доці, що промочують наскрізь його м'ягеньке делікатне пір'ячко, а обсохнути й обігрітись нігде. Бідний сердешний птах!

Фатиму слова служниці аж за серце брали:

— Може він ще не відлетів до рідного краю-відповіла вона служниці.

— Вранці я скажу, щоб мені його відшукали і він буде знову сидіти в золотій клітці.

На небі у вечірній пітьмі почали з'являтись поодинокі блиски, наче з усіх боків хтось почав бавитись, запалюючи сірники. Незабаром по всьому небу загуркотіло, наче по величезному бляшаному даху хтось котив та перекидав величезні гранчасті камінюки, бив довбнями та приграває макогоном і кописткою по блясі. По всьому небу палахкотіли жмути клоччя та віхті соломи, а до вух долітав тріск, ніби на небі дерли з великою натугою міцнепреміцне полотно та кололи на дрова довжелезні дубові колоди. Почався краплистий густий дощ. Незабаром полило, як із ведра. Страшна буря збиралась на цілу ніч.

Птах з першими краплями дощу занепокоївся, перелітаючи в пітьмі з одної гілки на другу. З непризвичаєння він натикався у пітьмі на гіляки. Коли ж дощ поливав дужче, він підлетів до самого віконця, що світилося в темноті, хотів присісти ближче до світла. Але присісти не було на чім. На лету під віконцем він на весь голос благально гукнув:

—Фатиме-е-е, кель бурада-а-а-а!

— Хтось якусь Фатиму кличе-звернулась жінка до Зекира.

В цей мент все небо гуркотіло і тріщало, а блискавки полосували його здовш і поперек. Дощ лив, наче всі греблі та гаті попроривало на небесних ріках і ставках. Здавалось, настає кінець світа. В хатинці Зекир з жінкою сидів за вечерею, прислухуючись боязко до того, що діялось надворі.

— Хоч би кобили з лошатами поховались під катраги-турботливо мовив Закир.

В цей мент птах знову гукнув жахливо-благальним голосом.

— Фатиме-е-е-е, кель бурада-а-а-а-а!

— Ой лишенько-легко викрикнула Зекирова жінка-хтось знову якусь Фатиму кличе.-

— То тобі причулося,-відповів Зекир.—Хто в таку погоду може ходити надворі і де тут біля нас якась Фатима.

На небі знову загуркотіло, а дощ полив ще дужче

— Зекиріє, знову хтось кличе Фатиму. Вийди подивись. -

Зекир вийшов з хати, постояв на дворі під дощем кілька хвилни, змок до нитки і не почувши ніякого голосу та нікого не запримітивши, увійшов до хати. Крізь гуркіт грому, шуму дощу Зекирова жінка ще кілька разів чула благальний голос, що кликав до себе якусь Фатиму. Але Зекир не хотів більше виходити під доіщ, не зважаючи на жінчині просьби.

Перед світанком буря втихла. На небі з-за хмар час-від-часу з'являвся ясний виполосканий у дощовій воді, молодий місяць. Зекир ще вдосвіта пішов до коней перевірити, чи все гаразд з лошатами.

Зійшло чисте вмите дощем веселе сонечко. Ранок був радісний, як у свято. Страшної нічної бурі наче й не було. Лише великі калюжі усюди нагадували про страхіття минулої ночі. Вранці Зекирова жінка вийшла оглянути, чи не натворила нічна буря якоїсь шкоди. Оглядаючи довколішність, раптом її зір затримався на дивнім незнанім, ніколи не виданім якімсь птаху, що лежав неживий у калюжі біля самого віконця. Його різнобарвне, проміністе, делікатне м'ягеньке пір'я наскрізь промокло і було подібне до промоклої викрученої від води та наново в ній намоченої пахти [11]). - закінчив Алі.

Казанська Селекційна станція.
1930 р.

Зиновій Книш

ЕВСТАХІЙ ЗАГАЧЕВСЬКИЙ

ЛЬВІВСЬКА БРАТІЯ, (повість пережитого). Видання Братства кол. Вояків І-ої Української Дивізії УНА, Торонто 1962, стор. 200, обгортка М. Левицького, ціна дол. 2.50.

Польський міністер Станіслав Ґрабскі сказав колись, що йому треба 25 літ — і Галичина стане чисто польська. Він сам і його колеги відразу ж гостро взялися за діло і так почалося шалена екстермінаційна політика міжвоєнної Польщі на західно-українських землях. Перші удари пішли на міста, що вже й так були сильно спольонізовані.

Початково здавалося, що справді цвях за цвяхом щораз сильніше прибиває віко на домовині українства під Польщею. Денаціоналізація, зміна обряду, відречення від свого народу заради кусника хліба — приймали розміри, що могли налякати і найбільшого оптиміста. Але десь на початку тридцятих років стали ми свідками відворотного руху по містах, денаціоналізація сповільнила свій ритм, стихійний відпір українства скріпився, міста наповнялися новим елементом, що пер туди з сіл, щукаючи виходу з тяжкого економічного положення, а кора польщини на давному українському міщанстві почала лущитися. Його діти ще може ходили до польських шкіл, ще може послугувалися більше мовою польською, як українською. а найчастіше дивоглядною мішаниною обидвох мов — але в їхніх душах виростали і кріпшали парості національної свідомости, вони верталися до свого народу і включалися в його боротьбу. Це діялося під впливом великого і стихійного націоналістичного руху, що огорнув українську молодь у десятилітті перед другою світовою війною та лишив свої сліди на всьому політичному, культурному й економічному житті Західньої України.

Не диво, що цей надзвичайно цікавий національно-соціологійний процес залишився наче поза увагою українських письменників. В нашій літературі він майже не використаний, а коли й траплялися тут і там спроби черпати з нього сюжети — діялося це або несміливо, або якось без глибшого зацікавлення. Можливо тому, що процес цей не мав часу завершитися — друга світова війна поклала йому кінець, інші події станули в центрі нашої уваги.

Маємо перед собою спробу автора представити нам атмосферу українського міста під Польщею, що в своїх синах відроджувалося до нового національного життя. На прикладі львівської родини Терлецьких намагається він увести нас у той світ Яськів, Адаськів, Юзьків, Маріянків і Марцінків, де під польськими іменами скривалися патріотичні українські серця, що загорілися любов'ю до свого народу, шукали шляхів повороту до нього, перейшли через українське підпілля і билися за Україну, хоч в чужих одностроях.

Автор знає своє середовище — сам же ж у ньому виріс, усе те перейшов. так сказати б, «на власній шкурі», тому й назвав свій твір — «повість пережитого».

Але в повісті замало підкреслений і невиразно виведений психологічний процес народжування українського патріотизму в цеї «львівської братії». Трохи більше сцен з щоденного львівського побуту тієї молоді, що її відповідника даремно було б шукати в якомунебудь іншому народі, внесло б більше оживлення і того специяльного львівського кольориту. Доволі теж поверховно переходить він через підпілля, що серед тієї «братії» відограло першорвдну ролю.

Зате дуже добре виходять у нього воєнні сцени і взагалі атмосфера вояцького життя на фронті. Автор має всі завдатки на те, щоб — авже ж, попрацювавши над собою, — стати першорядним українським баталістом у літературі. Образи жахіття модерної війни виходять у нього так природно і живо, що читач переживає разом з вояком-фронтовиком його надлюдські зусилля під смертоносним огнем аж до втрати сил. Тут треба згадати й воякову радість з життя, коли йому вдалося вийти цілo. Тут треба згадати, що автор особисто перейшов через ціле пекло східнього фронту в німецькій армії і не потребує вдаватися до творчої уяви письменника, щоб його змалювати. Свої переживання на фронті описав він у давнішій своїй книжці п. н. «Спогади фронтовика», що її і критика і читацька публіка прийняли дуже прихильно.

«Львівську братію» з цікавістю перечитає кожний: і той, хто був свідком описаних у ній подій, і той, хто про них уперше з неї довідається. Авторові можемо побажати, щоб не припиняв своєї роботи, працював над собою і використовував свій безсумнівний письменницький талант.

ГОЛОВА І ХВІСТ

Народня казка для дорослих «бородатих» дітей.

Казку цю чув п Михайло Кравчук у 1920 р. від селянина Даниловського в селі Левада, Смотрицького району, на Кам'янеччині, та подає її тут так, як її запам'ятав. - Редакція.

Одного погідного дня вигрівався - дрімав на сонечку вуж. Аж стало сонечко спускатися на спочивок, а від гаю потягло холодком. Здрігнувся вуж, зівнув, а в Голові думка: пора на нічліг. Напружився, хоче повзти, а тут щось не пускає. Оглянулася Голова; аж Хвіст обкрутився довкола корчика і не пускає.

—Пусти! Крикнула Голова, — адже ж час в нору.

—Не кричи так дуже — відізвався Хвіст. Тягав ти мене досі, дай, я тепер тебе потягну. Хіба ж я не такий як ти. Поміркувала хвилину Голова: — Хочеш тягнути, тягни! Побачимо, що з того буде.

І пішла Голова за проводом Хвоста. Їй нібито й зовсім байдуже: навіть не оглянеться. Тягне Хвіст Голову, тягне . . . аж став: перед ним скеля. Мацикує наліво, направо, вгору . . . а проходу нема. А тут вже й ніч, вже й холод, вже й шкіра починає дрижати.

—Поможи найти дорогу — крикнув Хвіст— а то й померзнемо коло цієї скали.

—Треба ж вийти з цього клопоту — подумала Голова. Розглянулась і сказала до Хвоста: он там на право щілина. Вали туди!

З бідою протиснувся Хвіст щілиною на другий бік скелі, але й тут не гаразд: попри скелю пливе потік. Ще Голова в щілині, а Хвіст вже в холодній воді бовтається. Скрутився Хвіст, як на гарячій сковороді та й потягнув Голову в воду.

Бачить Голова, що не жарти, побачив, де є беріг, і за хвилину опинився вуж на свіжо зораній ниві. За нивою на пасовищі залишили пастухи вогонь, а легкий вітрець несе тепло в те місце, де опинився вуж. Чує Хвіст те тепло на собі, вже й страх пройшов, вже й сила прибула.

—Тепер я силу маю, вже знаю, куди дорога. Гайда за мною!

Пругнув собою Хвіст, тягне Голову так, що й опертися годі, а тут нема за що зачіпитися, бо земля м'яка, а Хвіст суне просто на вогонь, що зараз за нивою. Метнулася Голова сюди-туди, але вже за пізно було. Потягнув Хвіст Голову за собою у вогонь і вуж. . . репнув. Добре кажуть люди: Сліпому нема гори, куди попав, туди й валить.

* * *

МАКСОВІ СКОРУПСЬКОМУ

Міра Гармаш

(за книжку «У наступах і відступах»)

Ми бачили Залізняка. Він ходить поміж нами
В двадцятому столітті. Він теж бився із ляхами,
Він бився з німцями. Максим,
Землі волинської він син,
Він той, що вмер колись, а потім відродився
Минула Коліївщина, він в УПА появився.
Він — чорнозем, він — селянин,
Він — тисячі і він — один.
І вирине із небуття, щоб із наказу долі
Повести свій народ — титан до осяйної волі.
Як не він сам, то його син,
Це буде все той сам Максим.

ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДОКУМЕНТАЛЬНА КНИГА ПРО ЛЕМКІВЩИНУ І ЛЕМКІВ

Організація Оборони Лемківщини, де об'єднуються вихідці з тієї української многострадальної волості в Карпатах, постановила видати книгу-збірник, де на підставі історичних і етнографічних фактів буде доведено, що Лемківщина, це відвічна частина української землі, а лемки, це вітка українського народу. Ця документальна книга-збірник має найперше появитися в українській мові, а пізніше заплянoвано видати її в англійській мові, щоб вона могла також і чужинецькому світові доказувати, що Лемківщина це земля українська, а не польська. На редактора тієї книги-збірника про Лемківщину і лемків Гол. Управа ООЛ запросила відомого науковця, проф. Богдана Загайкевича; це є запорукою, що вона буде опрацьована на високому науковому рівні. Як довідуємося, проф. Б. Загайкевич вже започаткував збирати й опрацьовувати відповідні матеріяли.

Всіх тих, хто має матеріяли про лемків, Лемківщину, з ділянок: історії, географії, фолькльору — друковані праці в українській і чужих мовах, спогади, знимки лемківських поруйнованих і залілілих церков, видатних лемків, різного роду фотографії тощо -- просимо слати на адресу редактора збірника:

Prof. B. Zahaykevych. 12 Clarmont Place, Cranford, N.J.

«Лемківські Вісті» ч.2 (56) лютий 1963.

МИ МАЛИМ СИТІ!

Ще про фільм «Тарас Бульба»

Важко перевести наголовок «Thud and Blunder", яким назвав американський тижневик «Таймс» фільм «Тарас Бульба». Наше «горох з капустою» надто лагідно звучить супроти цього англійського ідіому, в якого значенні лежить і тупість і зарозумілість і велика неправда. «Тайм» пише просте і ясно:

«В цьому фільмі виступає 10,000 величавих арґентінських коней, і єдине, що треба робити, то дивитися на них. Якщо це можливе, то не дивіться на ніщо 'інше, а передусім:

*⁂*Не дивіться на реклямові проголошення-- вони впевняють, що весь цей «горох з капустою», який коштує 7,000,000 долярів і забирає дві години часу, щоб його цілого побачити, є поважною фільмовою адаптацією клясичної повісти Миколи Гоголя про запорожських козаків.

*⁂*Не дивіться на акторів — Юль Бринер, що грає ролю брутального козацького ватажка, їздить на коні, якби його хтось приліпив «скачтейпом» до сідла. Тоні Куртіс, який грає ролю його сина, має вигляд (акцент), який міг би пригадувати російський (слава Богу, що не український В. Л.), якщоб Ґовейнос вливався до Дону.

*⁂*Не дивіться на кольори Істмана — так як вони помішані в цьому фільмі: вони мішають яскраві козацькі костюми з зеленющими пампасами Арґентини, де накручувано цей фільм, в кольористичне неподобство, яке звичайно можна бачити в акварелях на виставці малюнків дитячого садка.

*⁂*Не дивіться на кров, як вона трискає з відрубаних членів тіла, на великі купи огидних жертв зарази.

*⁂*Не дивіться на режисерію — проводив її Дж. Лі Томпсон (Ґанс оф Наварроне), але маючи діло з 10,000 людьми, він доконав мало що більше, як поліцай, що керує вуличним рухом.

Добре теж користуватися на цьому фільмі затичками до вух, особливо, коли «Шовстакович» і «Мессорґскі» а часом навіть «Мінкі-Корсетофф» причуваються як тло музики. А часом діялог є такий глупий, що аж робиться весело, слухаючи тих скарбів мимовільних російських каламбурів. Найвеселіший каламбур такий: героїня (Христина Кавфман), похітливо примилюючися, глядить в обличчя свого любовника і стверджує пристрасно, але неймовірно: «Я є полька!»

Отак, тільки з одним неймовірним пропуском, написав журнал «Тайм» про фільм «Тарас Бульба». В одному з попередніх чисел ми наводили не менше барвисту і болючу для нас рецензію в американському журналі «Нюсвік».

Повторимо з неї лиш одну фразу:

Оргії, битви, зрада, мордування, любов, війна ненависть, жертя і пиянство — все це має огидний неандертальський посмак». (Все це в цьому журналі пішло на рахунок українців!).

Порівнюючи ці чужі рецензії з українськими в українській пресі, приходиться дивуватися поблажливості, а може й безкритичності наших рецензентів, що майже без вийнятку намагаються найти оправдання для продуцентів фільму у «галівудському смаку» (американські рецензії доказують щось зовсім протилежне!), пишуть, що фільм приносить нам більше користи як шкоди (бо раз українці побили поляків!), а один тижневик дописався навіть до того, що у фільмі все «прекрасне», а під оглядом композиції фільм навіть перевищує твір Гоголя! Ми справді «малим ситі!»

В. Л.

****

НЕ ЗЛОВЖИВАЙТЕ НАЗВИ «ЗАКЕРЗОННЯ»

Як відомо, в часі польсько-української війни, в 1918-1919 рр., англійський політик Керзон (Curzon) запропонував границю між Польщею і Західною Українською Народною Республікою. Границя мала пробігати по річках Сяну—Бугу. Землі на захід від тієї лінії мали належати до Польщі, а на схід від неї мали належати до України. Розуміється, тої границі не приняли українці, бо вона відрізувала цілу майже Лемківщину, Засяння, Холмщину і Підляшшя від українського материка та віддавала їх у польське посідання. По тій менше-більше лінії встановлено сучасну границю між Польщею і Україною після 2 світ. війни. Ця несправедлива і невдала лінія ввійшла в історію під назвою «лінії Керзона».

Що цю лінію називають чужі і наші історики «лінією Керзона», в тому нічого поганого Подібні назви міждержавних розграничень бувають і в інших народів. Приміром границя, яка розділяє Індію й Китай, називаєтся лінією Мек Мегона. Назва ця пішла від імені англійського державного мужа Мек Мегона, що цю границю встановив.

Лихо в тому, що в нас назву лінії Керзона зачинають невластиво прикладати і до назви тих українських земель, що їх Керзон хотів відірвати від України і признавав полякам, а після 2 світ. війни Москва таки подарувала Польщі. Часто трапляється, що ці наші землі в нас називаються «Закерзонням». (Палає Закерзоння», «Боронім Закерзоння» і т. д.). Думаємо, що така назва тих українських земель є неприродною, невластивою і непотрібною, а подекуди навіть шкідливою, бо вона може внести непотрібний хаос. Пощо ті старокраєві українські землі називати якоюсь штучною, дивовижною, чужою назвою, коли вони мають рідні, старинні, історичні назви — Лемківщина, Засяння, Холмщина і Підляшшя?

Йдучи слідом за дивовижною назвою тих земель «Закерзоння», українців тих земель почнемо незабаром називати якимись «закерзонцями» . . . Це буде не тільки смішне, але може стати й небезпечним, бо колись наші вороги можуть використати цю дивовижну назву на те, аби твердити, що «закерзонці», це не українці, а окремий нарід, так як прм. деякі вороги вмовляють в лемків, що вони не українці. Ми вже і так маємо багато волосних народних історичних назв, пощо творити ще нові, штучні, чужі, які не мають нічого спільного ні з нашим народним, ні з нашим історичним назовництвом?

Беручи щераз за приклад лінію Мек Мегона, що нею є розграничена Індія і Китай, ми не бачимо щоб індійці або китайці прикладали її до назви території, якою вона пробігає. Ні індійці, ні китайці не називають своїх територій, що лежать біля тієї лінії якоюсь «Мекмагонією», а своїх людей, що проживають на тій території, якимись «мекмагонцями». Тому й ми не називаймо наші землі, що лежать за ріками Сян — Буг, якимсь «Закерзонням», а українців, що на них проживають, якимись «закерзонцями»

Назву «лінія Керзона» вживаймо тільки в тому одному випадку, коли говоримо про польсько-українську війну в 1918-1919 рр. А в інших випадках цеї назви не прикладаймо.

Лемківські Вісті ч. 2 (56), лютий 1963.

ОБІЖНИЙ ЛИСТ Ч. 7

У неділю, дня 20 січня 1963 року в Нью-Йорку відбулося засідання Екзекутиви Центральної Управи ОДВУ в складі: Володимир Різник, Омелян Суховерський, Ярослав Гайвас, Павло Дорожинський, Богдан Левицький, від Контрольної Комісії Микола Андрейко, від Зарева Володимир Процик. Винесено наступні постанови:

1)Відзначення 25-ліття смерти сл. п. Є. Коновальця:

а) Згідно з побажанням ПУН, щоб річницю смерти сл. п. Євгена Коновальця та річницю смерти сл. п. отамана С. Петлюри відзначити рівночасно із спеціяльним підчеркненням 25-ліття смерти сл. п. Коновальця — рішено звернутися до УККА — про його протекторат цих святкувань на терені ЗДА, та рівночасно просити УККА, щоб він із своєї сторони звернувся до українського зорганізованого світу в Америці з проханням творити громадські комітети в цілях відсвяткування цих поминок. Полагодження цієї справи в УККА припоручено друзям Ярославові Гайвасові і Павлові Дорожинському.

б) Дальше рішено травневе число 1963 р. «Самостійної України» вповні присвятити особі й діяльности сл. п. Євгена Коновальця. До співпраці в редагуванні того числа запросити кращих українських публіцистів в особах: Зеновія Книша, Дмитра Андрієвського та Євгена Онацького. Просити Редакцію «Самостійної України», щоб вона цю постанову взяла під розвагу і до виконання.

в) Дальше просити Управу оселі ім. О. Ольжича, щоб вона з початком сезону 1963 р. постаралася подібне свято влаштувати на оселі ім. О. Ольжича у величніших формах і постановці.

2) 25-ий З'їзд ОДВУ. Екзекутива рішила відбути 25-ий Річний З'їзд ОДВУ на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні в днях 4, 5, 6, і 7 липня 1963 року. Екзекутива прийняла цей речинець тому, що День Праці (звичайно день З'їздів ОДВУ) з початком вересня 1963 р. Управа Оселі погодилася відступити під запляннований З'їзд Братства бувш. Вояків Першої Української Дивізії Української Національної Армії.

Супроти цього і початок дитячих таборів УЗХреста мусів би бути пересунений на один тиждень пізніше.

3)Річні Збори Видавничої Спілки в Чікаго. Збори ці є запляновані на початок лютого 1963 року. Рішено дати голоз, В. Різникові вільну руку, чи він має поїхати до Чікаго, щоб особисто взяти в них участь, порозумівшися перед тим з Дирекцією Спілки. Екзекутива висунула наступні дезидерати до Видавничої Спілки—а саме, щоб Спілка уморила всі заборгування Центральної Управи до Спілки за видавання «Самостійної України», як нестягальні й поставила їх у страти Спілки. Дальше Екзекутива жадає від Дирекції Спілки оголошення балянсу за минулий рік.

Якщо В. Різник поїде на ці збори, має ці дезидерати пред'явити зборам, якщо ні — то цю справу має полагодити писемно.

4) Прощання інж. О. Бойдуника. З огляду на близький від'їзд інж. О. Бойдуника до Европи, Екзекутива постановила урядити йому прощальний вечір у Нью-Йорку, в Українськім Народнім Домі. До цього постановлено скликати спеціяльний громадський комітет. Для організації такого комітету й урядження прощального вечора рішено просити д-ра Володимира Михайлова як аранжера та виконавця цього плану.

5) Конференція Братніх Організацій в Клівленді. Екзекутива устійнила, що УЗХрест і Зарево поставилися позитивно до запланованої конференції Братніх Організацій в справах молоді й наладнання приватної співпраці між Братніми Організаціями. Одинока Головна Управа МУН ще не дала своєї згоди.

Рішено відбути спільну конференцію Братніх Організацій в днях 30-31 березня 1963 р. в Клівленді. Дальше рішено, що кожна Братня Організація має підготовити й виголосити на конференції дві короткі, не довше півгодини, доповіді: 1) Чим притягнути і як організувати нашу молодь та 2) Методи й засоби співпраці та координації роботи наших Братніх Організацій на терені ЗДА.

Доповідачами від ОДВУ є передбачені Володимир Різник з Нью-Йорку та Юліян Юринець з Чікаго.

Доручено секретареві ще раз звернутися до Головної Управи МУН в справі їх участи в цій Конференції.

6) Зворот значків виданих з нагоди 25-ліття ОУН. Рішено візвати всі Відділи переглянути свої архіви, де напевно знайдуть нерозпродані поштові значки, видані з нагоди 25-ліття ОУН. Проситься всі Відділи повернути негайно ці значки до Центральної Управи. Центральна Управа може їх продати по добрій ціні, тому що на них є попит на філятелістичному ринку.

7) Різне. Відчитано лист з дати 13 січня 1963 р. від друга В. Семегена, секретаря 24 Відділу ОДВУ з Дітройту, Міш., з критикою господарки і доцільности оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні та господарности Центральної Управи. Запрошено друга В. Різника дати вичерпну відповідь другові В. Семегенові на його листа.

У зв'язку з тим, на пропозицію друга Ярослава Гайваса, Екзекутива погодилася, якщо Контрольна Комісія буде вважати за відповідне покликати спеціяльного контрольора в особах Романа Петріни або Андрія Шевчука для переведення рахункової контролі за минулі роки оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні.

Богдан Левицький
секретар

ВІСТІ З ОСЕЛІ ІМ. О. ОЛЬЖИЧА

ОДВУ вибрала нову Управу оселі ім. О. Ольжича в Лігайтон, Па.

Роман Папроцький — голова,
Іван Харамбура — містоголова,
Вол. Зуляк — секретар,
М. Белендюк — фін. референт,
І. Поліщук — імпрезовий референт,
М. Чаповський — референт зовнішного вигляду оселі (парки, дороги, ліси, левади).

Управа оселі, відбувши ряд контактних засідань, на своєму основному засіданні рішила — виконуючи вимогу ЦУ ОДВУ покликати до життя Раду Директорів що має складатися з делеґатів кожного Відділу ОДВУ по одному та з представників Централі Українського Золотого Хреста, МУН і Зарева по двох і ряду друзів активно заанґажованих в праці оселі та одного представника з власників наділів на оселі. Новообрана Управа уважає, що її основним завданням — це опіка над молоддю.

Другим її завданням — зробити оселю цілорічним культурно - відпочинковим центром для українського довкілля.

Тому на першому етапі пляновової відбудови, а радше розбудови оселі постановлено в першу чергу провести плян загальних удогіднень і тому почато розбудову спортового майдану, де є площа для копаного м'яча, тенісова площа, кошівка, відбиванка, та дитячий розривковий парк. Порішено також доложити усіх зусиль, щоб до майбутнього сезону забезпечити дітей та гостей догідним басеном.

В п'ятирічному пляні зовнішного вигляду оселі вирішено вже цієї зими розпочати відповідні роботи

Для догоди старшої молоді порішено відповідно відновити та продовжити танцювальну залю.

Рівночасно рішено доложити всіх зусиль, щоб біля оселі пожвавити на початку існування оселі розпочату акцію, а саме: продажі наділів - лот — в цілі розбудови українського села.

Щоб однак могти реалізувати намічені пляни то потрібно в першу чергу зрозуміння Друзів і то таке, щоб його виявом була матеріяльна поміч. Тому порішено за всяку ціну запізнати наш загал із потребами оселі.

Користаючи із скликання організаційної відправи ЦУ ОДВУ в днях 24-го і 25-го листопада в Дітройті — організаційним референтом ЦУ ОДВУ Я. Гайвасом, голова оселі Р. Папроцький, ідучи на цю відправу, щоб там в якійсь формі з'ясувати потреби оселі, відбув дня 23 грудня товариську зустріч із членством в Клівелянд, Ог.

В дружній атмосфері між членами ЦУ ОДВУ, та рядом місцевих діячів ОДВУ, Роман Папроцький розгорнув намічені пляни оселі. І дуже мило було бачити, що найбільш серед нас заангажований економіст інж. М. Ковалисько давши ряд цілком основних замітів та вислухавши відповіди голови оселі, перший рішився жертвувати сто долярів на позику оселі, за ним другим на таку суму зголосився Друг Ткачук, заявляючи при тому, що коли перешлемо плян наділів на оселі, то він займеться їхньою розпродажею в Клівленді.

В неділю 25-го листопада Роман Папроцький як голова оселі мав змогу коротко з'ясувати вимоги оселі на обіді, що його влаштував Відділ ОДВУ враз із Обласною Управою ОДВУ для відмічення учасників організаційної відправи ЦУ ОДВУ.

***

Нововибрана Управа Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні вислала різдвяні побажання для

Друзів та приятелів оселі, а рівночасно переслала усім листа голови Оселі п. Романа Папроцького.

Хтось може спитати, кому саме потрібна та писанина? Давайте діло!

І саме тому й діла довгий час не могло бути, бо багато друзів замість включатись активно у відбудову оселі, стали писати пашквілі, та різного рода проекти, не вложуючи при тому дослівно ані одного цента. Бо коли хтось не купить шера на оселю, чи не вишле дітей там на літо, коли не відбуває там вакацій, ані навіть не перешле датка, щоб оплатив бодай два три дні праці фахівця на оселі, то ж хіба хтось хворий може повірити, що цей Друг, прийшовши раз у рік на З'їзд ОДВУ на оселю, саме на цьому З'їзді знаходить на оселі непорядки і роздирає ризи, обороняючи її добро.

І ясно, коли хтось нічого не робить, він чистий, в того, що працює суспільно, знайде у свойому терпеливому шпортанню в безділлі напевно недоліки, і готова халепа. Бездільник зробив найбільше діло бо відкрив, що неналежно господариться громадським майном — цей очевидно винахід опатентував у якомусь листі до Друзів, а як доказ довір'я — розмашистий підпис високозаавансованого українського націоналіста — і діло врятоване. Він має моральне право далі не платити так, як і дотепер, та ще й вийшов героєм, бо він же казав, що тому не дає, бо знає, що з того нічого не буде. Фактичним добром організації, чи моральною рекомпензатою для працюючих друзів він не турбується.

І бувають такі курйози, що ідучи в терен тисячі миль, щоб мобілізувати поміч для оселі, Ви серед щирих друзів і направду добрих жертвенних патріотів зустрічаєте зневіру, бо їм не присилають звітів, не говориться про осяги оселі, а годується їх нездоровими пашквілями.

ШАД

ПОЖЕРТВИ

32 Відділ ОДВУ в Сант Пол, Міннеаполіс зібрав на Одноцентовий Фонд за рік 1962 суму дол. 83.66.

Жертвували слідуючі друзі:

Стефан Коцюба — дол. 14.37, Евгенія Коцюба — дол. 10.10, Петро Остапчук — дол. 8.16, Юрій Пундик — дол. 9.75, Евген Мицєвич — дол. 7.30, Іван Грещак — дол. 6.38, Володимир Шевчук — дол. 5.52, Михайло Каркоць — дол. 5.25, Пилип Шайда — дол. 4.30, Павло Воробій — дол.3.65, Дмитро Радієвський — дол. 3.00, Тиміш Теліга — дол. 2.98, Остап Сеник — дол. 1.03, Петро Каркоць.«МУН» — дол. 1.87. Разом — дол. 83.66

***

Відділ ч. 25 ім. Сеника Грибівського в Трентоні, Н. Дж. заколядував в 1963 році суму дол. 159.00

Жертвували.

по дол 10.00: М. Скорупський, інж. Д. Кузик, Андрій Лівак, Іван Тащук.

по дол. 5.00: Дмитро Січ, Василь Білик, Макогін, Іван Костюк, Іван Бойцун, інж. С. Захвалинський, інж. Мирон Осадца, Олекса Яримишин, Йосиф Філяк, В. Мривоцький, Євген Гец, Микола Ткач.

по дол. 3.00: Іван Іванісін, Н. Самокиш, інж. Теодор Панасюк, Микола Голінко.

по дол. 2.00: Олексій Лебідь, І. Микитин, Олександер Спорук, Микола Веремієнко, Леонід Веремієнко, Олександер Шавлач, Петро Булат, Зенон Федорович, Михайло Данець, Яків Вайнгард, М. Мартинець, Володимир Скрипчук, Володимир Яворський, Максимяк, Іван Птиця, Іван Дума, Михайло Кузів, М. Бощук, І. Бітко, Р. Нечиткий підпис, Іван Піддудний, Іван Гаврилюк.

по дол. 1.00: Євген Обаринець, Забитівська, Іван Микитин.

Збірку переводили шановні друзі: Василь Білик і Леонід Веремієнко. Жертводавцям і збірщикам щире Спаси-Біг.

ОБІЖНИЙ ЛИСТ Ч. 8

Понижче оголошуємо списки жертводавців **на лікування інж. Осипа Бойдуника.**

10 Відділ ОДВУ — Нью-Йорк дол. 525.00

Микола Андрейко — дол. 100.00, Володимир Різник — дол. 30.00, по дол. 20.00: Іван Ящишин, Степан Селешко, Петро Кіра, Іларіон Поліщук. Михайло Белендюк—дол. 50.00. По 10.00 дол.: Іван Яремчук, д-р Богдан Левицький, Микола Дністрян, Андрій Носанюк, Іван Вуйків, Богдан Комуницький, Володимир Берізка, Ілько Тащук, Роман Ситницький, Майк Росцішевський. По 5.00 дол.: Григорій Макогон, Семен Кметик, Кость Ліщинський, Василь Сидор, Зенон Машталір, пані Мамусь, Іван Мединський, Данило Серна, Василь Паньків, Роман Сачко, Василь Черепанюк, Павло Фесак, Добачук.Степан Стецик — дол. 10.00, Гриць Яремчук — дол. 10.00, без листи — дол. 30.00.

20. Відділ ОДВУ Рочестер, Н. Й. дол. 331.00

Український Золотий Хрест — дол. 25.00, Осип Баран — дол. 20.00, Іван Кірчей дол. 15.00. По 10.00 дол.: Степан Кричук, Ілія Касіянчук, Карло Маньківський, Володимир Зелез, Іван Федунишин, Василь Попович, Павло Шимін, Василь Каліцінський, Омелян Гошовський, Іван Олексик, Степан Мончук, Петро Сташків, Іван Заболоцький, Марія Білик. По 5.00 дол.: Микола Білик, Степан Павлишин, Юліян Кушнір, Василь Лаба, Володимир Баран, Любомир Білик, Володимир Цюга, Михайло Яремчук, Іван Грицик, Михайло Ляля, Іван Лехновський, Мирон Лучанко, Василь Микитюк, Іван Олексин, Василь Пакош, Андрій Повх, Василь Скрипник, Матвій Тарасюк, Ілія Тріщук, Володимир Черневич, Василь Матвійчин, Софія Онуфрик. По 3.00 дол.: Андрій Задорецький, Іван Павлик, Іван Сніженко, Кущак. По 2.00 дол.: Іван Богач, Василь Гринів.

70 Відділ ОДВУ — Ньюарк, Н. Дж. дол. 410.00

Омелян Суховерський — дол. 100.00, Ярослав Гайвас — дол. 100.00, д-р Володимир Михайлів — дол. 50.00, Юрій Шишак — дол. 50.00, д-р Ярослав Миндюк — дол. 25 00, Мирон Стебельський — дол. 20.00, Олекса Стецина — дол. 20.00, Павло Стецина — дол. 10.00, Микола Буряк — дол.10.00, Степанія Манько — дол. 10.00, інж. Іван Турянський — дол. 5.00, дир. Василь Кузик — дол. 5.00, А. Домарацький — дол. 5.00.

23 Відділ ОДВУ — Аллентавн, Па. дол. 365.00

23. Відділ ОДВУ — дол. 100.00, 9. Відділ УЗХ — дол. 50.00, Іван Козак — дол. 50.00, Василь Ґелетканич — дол. 50.00, Андрій Ґелетканич — дол. 25.00, проф. О. Білинський — дол 25.00, Роман Вітровий — дол. 25.00, Михайло Ґолець — дол. 20.00, Григорій Ґолець — дол. 10.00, Василь Лукницький — дол. 10.00.

2. Відділ ОДВУ — Ст. Пол і Міннеаполіс дол. 305.00

Стефан Коцюба — дол. 50.00, інж. Іван Янович — дол. 50.00, проф. А. Грановський — дол. 25.00, Юрій Пундик — дол. 25.00, Петро Остапчук — дол. 25.00, Євген Мицевич — дол. 25.00, Михайло Михайлевич — 25.00, Павло Воробій — дол. 15.00, Петро Маркоць — дол. 15.00, Остап Сеник — дол. 10.00, Олександер Ґайдай — дол. 10.00, Володимир Шевчук — дол. 10.00, Анатолій Кушнір — дол. 5.00, Йосиф Ковалів — дол. 5.00, безіменний — 10.00.

12. Відділ ОДВУ — Філядельфія дол. 240.00

Д-р Софія Смішко — дол. 50.00, Іван Романюк — дол. 20.00, Теофіль Бак-Бойчук — дол. 10.00, М. Демянчук — дол. 10.00, Володимир Зуляк — дол. 10.00, д-р Татяна Цісик — дол. 10.00, Роман Папроцький — дол. 10.00, Павло Савчук — дол 10.00, д-р Роман Гнатюк — дол. 10.00, Василь М. Хомин — дол. 10.00, Андрій Шекерик — дол. 10.00, Іван Харамбура — дол. 10.00, Стефан Войтович — дол. 10.00, Іван Гаврилів — дол. 10.00, Оксана і Петро Ґенґало — дол. 10.00, Василь Гевко — дол. 10.00, інж. В. Качор — дол. 5.00, Д. Недорода — дол. 5.00, Василь Яців — дол. 5.00, мґр. Володимир Яців — дол. 5.00, Петро Филипчук — дол. 5.00, Петро Василишин — дол. 5.00.

34. Відділ ОДВУ — Пассейк дол. 122.00

По дол. 10.00: Іван Блиха, Василь Марущак, Роман Шраменко, Богдан Гірняк, Станислав Коваль, С Стефанюк. По дол. 5.00: О. Клисяк, от. Микола Притуляк, Степан Ворох, Павло Кобзар, Іван Рудакевич, Василь Мочула, Володимир Юрків. По дол. 3.00: А. Ничка, С. Домарадський. По дол. 2.00: Степан Задорожний, А. Ваньо, Р. Метельський, І. Хомко,С. Лапічак, І. Ваньо. По дол. 1.00: Л Яцкевич, П. Смородський, В. Бакалець, от. І. Пайкуш, С. Квасовська, П. Головачук, Н. Михайлишин, І. Брунда, Р. Свистун.

Клітина У.А.Т. Зарево—Філядельфія дол. 35.00

По дол. 5.00: Зірка Ярема, Оксана Бак-Бойчук, Альберт Кіпа, Богдан Гасюк, Осип Врублівський, Любомир Люба, Олег Мазур.

P. S. Дальші списки жертводавців, як також кінцеве зіставлення підготовляє фін. реф. друг О. Суховерський і вкоротці подасть до оголошення. Всім жертводавцям щире Спаси-Біг!

З дружнім привітом
Богдан Левицький
секретар

Independent Ukraine

2315 WEST CHICAGO AVENUE

CHICAGO 22, ILLINOIS, U. S. A.

Return and Forwarding Postage Guaranteed

BULK RATE
U. S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 7547

349.

Prof. [illegible]dan.
38[illegible] Spokane Ave.
Cleveland 9, Ohio.